BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

Leidžia Amerikos Lietuvių
R. Katalikų šv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga

366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

VOL. XXXV. No. 71. Redakcijai Tel. SO 8-6608 PENKTAD[illegible] day). RUGSĖJIS (September), 22 D., 1950 M. Administracijai Tel. SO 8-2680 SIX CENTS.

REIKALAUJA SUDARYTI TARPTAUTINĘ ARMIJĄ

New York — Valstybės sekretorius Dean Acheson kreipėsi į visus Jungtinių Tautų narius — komunistinių ir nekomunistinių kraštų— skirti ginkluotas vienetas ir sudaryti tarptautinę armiją kovai prieš agresiją bet kuriame pasaulio krašte.

Po Acheson'o kalbos sovietų užsienio ministeris Andrei Višinsky pasakė, kad Rusija neis tuo keliu, kurį nurodo Acheson'as. Jis įteikė Jungtinių Tautų susirinkimui pertaisytą tariamųjų karo kurstytojų sąrašą.

Senatorius Russell apie užpuolimą

Washington — Kongreso komiteto narys sen. Russell rugsėjo 14 d. pareiškė, jog klaidinga manyti, kad Jungt. Valstybės turi laukti, kol Sovietų sąjunga jas užpuls ir pradės sprogdinti Amerikos pramonės centrus. Jis sakė, jei Jung. Valstybės žinos, kad Sovietų sąjunga pradės karą prieš jas už metų, tai Jung. Valstybės turi pradėti už trijų mėnesių. Jis tvirtina, kad Jung. Valst. yartos ir atomines bombas.

Jis nenori, kad būtų nubausti nekalti žmonės. Tos bombos turėtų būti paleistos į Kremlių ir sunaikintas didžiausias nusikaltėlis. Amerika turi kirsti smūgius tikriesiems kriminalistams.

Streikieriai gaus piniginę pašalpą

Salem, Mass. — Aukštesnio teismo teisėjas Frank J. Murray išsprendė, kad UE (CIO) unijos streikierių fondas iki $100,000 turi būti išdalintas General Electric bendrovės Lynn ir Everett įstaigų streikavusiems darbininkams. Tik tie darbininkai gaus pašalpas, kurie buvo gerame stovyje iki praeito lapkr. 12 d.

Teisėjas paskyrė William J. Wallace iš Ipswich streikierių fondą iki $100,000 išdalinti streikieriams.

Komunistai turi registruotis

Cambridge, Mass. miesto taryba 5 balsais prieš 2 nubalsavo, kad visi komunistai, gyv. Cambridge, Mass., turi užsiregistruoti pas policijos viršininką John R. King.

W. DOUGLAS APIE PERSIJĄ

Aukščiausiojo teismo teisėjas William O. Douglas, kuris neseniai grįžo iš kelionės po Persiją, remdamasis stebėjimo daviniais spaudos atstovams pareiškė, kad Persijoje komunistų labai mažai. Tai jis patyręs pabuvodamas maždaug po savaitę laiko pas kiekvieną iš 4-rių didžių persų tautelių — kilčių. Persai esą dideli individualistai ir aistringai myli savo kraštą ir savo kariuomenę. Užsimindamas apie neseniai įvykusį Kurdų tautelės sukilimą, pastebėjo, kad, kiek jis patyrė toje tautelėje buvodamas, tai buvo daugiau jų tautelės separatizmo iššauktas, nes jie pasisakė siekią savo tautelės savivaldos, ar net valstybės. Jis pridūrė, kad tas nepasitenkinimas nereiškia noro atsiskirti nuo Persijos ar prosovietiškų simpatijų.

KATALIKAI PASAULYJE

▲ **Jugoslavijos** komunistai pastaruoju metu įvykdė visą eilę šventvagiškų nusikaltimų. Liublijanos priemiesčio bažnyčioje išplėšė tabernakulį ir išsinešė Švenčiausiąjį. Tikintieji sužinoję apie šį nusikaltimą, tuojau susirinko permaldauti Aukščiausiąjį. Panašūs nusikaltimai prieš Švenčiausiąjį Sakramentą buvo įvykdyti Fiumėj ir Zagabrijoje — Išganytojo ir Švč. Sakramento.

▲ **New Yorko** arkiv. kard. Spellman, kalbėdamas 23-jame Amerikos Katalikų Mergaičių Organizacijos ("Catholic Daughters of America") Kongrese, pabrėžė, kad apakimas ir apkurtimas žmonių, kurie nenori pripažinti savo Kūrėjo ir savo artimo, šiandien gresia taikai. Nė vienas žmogus negimė vergu, o kiekvienas gavo iš Dievo laisvės teises. Tuo tarpu šiandieninis ateizmas siekia atimti iš žmogaus jo įgimtas teises ir jį sulyginti su gyvuliu. Dėl to "nepakanka taiką paskelbti programose, bet ji turi būti pagrįsta tikėjimu į Dievą ir į žmogų".

▲ **Jeruzalėje** po dviejų su puse metų Tėvai Asuncionistai atgavo savo koplyčią. Ją laikė okupavę žydai.

2-sios divizijos laike atakos sužeistas karėlvis nešamas Pietų Korėjos karių į fronto sanitarijos punktą.

P. KORĖJOS PREZIDENTO PAREIŠKIMAS

Pusan — Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee pareiškė, kad Jung. Tautų pajėgos, besivydamos šiaurės korėjiečius, negali sustoti ir nesustos prie 38-tos paralelės. Kalbėdamas 8000 klausytojų pareiškė, kad 38-toji paralelė, dalijanti pietinę ir šiaurinę Korėją, daugiau neegzistuoja. Peržengsime tą dirbtiną barjerą, pareiškė prezidentas, ir prieisime savo krašto naturalias ribas. Tiesa, sakė, turėsime bendradarbiauti Jung. Tautomis, tačiau jokia tauta nei tautų grupė nesulaikys sujungti visą kraštą. Korėja turi būti valdoma suvereninės valdžios, pripažintos Jung. Tautų.

Jakob Malikas išsigando

New York — Kai Jung. Valstybių atstovas Jung. Tautų Saugumo Tarybos susirinkime parodė parvežtą iš Korėjos kulkosvaidį, pagamintą Rusijoj Sovietų atstovas Jakob A. Malikas, pabėgo iš susirinkimo. Tai buvo įrodymas, kad šiaurės Korėjos komunistai kovoja Rusijos ginklais.

Jung. Valst. pasiūlymai

Flushing Meadow, N.Y. — Valstybės sekretorius Acheson rugsėjo 20 d. pasiūlė visuotiniam Jung. Tautų susirinkimui trijų punktų programą: 1. kiekvienas Jung. Tautų narys paskiria Jung. Tautų dispozicijai tam tikrą kariuomenės kontingentą, kuris tuojau turėtų būti mestas kovon, kur pasireikštų agresija. 2. Jung. Tautų statutą pakeisti ta prasme, kad, esant svarbiam reikalui, galėtų būti per 24 val. sušaukta Jung. Tautų pilnaties sesija. Tai būtų priemonė užkirsti kelią trukdyti Saugumo Tarybos darbams, nuolat naudojant veto. 3. Sudarymas Jung. Tautų komisijos, kurios nariai, lyg kokie "taikos patruliai" būdėtų ir sektų taikai grėsiančias sritis ir, pasirodžius agresoriui, tuojau padarytų bešališką pranešimą Jung. Tautoms.

Prezidentas priešingas ekonominiam karui

Washington, D. C. — Prezidentas Trumanas kreipėsi į Kongresą ir prašė jo susilaikyti nuo draudimo ekonominės pašalpos toms tautoms, kurios parduoda potencialius karo daiktus už geležinės uždangos kraštams.

Senatas užgyrė Gen. Marshall'ą

Washington, D. C. — Jung. Valstybių Senatas 57 balsais prieš 11 užgyrė gen. George C. Marshall'ą kaipo mūsų krašto gynybos sekretorių. Ketvirtadienį, rugs. 21 d. jis pradėjo darbą.

Remia kryžininkų kovą

Boston — J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. remia kryžininkų kovą už laisvę. Jo Ekscelencija sako: "Milijonai piliečių parašų, remiančių kryžininkų kovą, yra tai vienas sekmingų būdų atremti raudonųjų fašistų triukšmą, kad tik kapitalistai ir militaristai prieš i n a s i komunizmui".

Surado seną miestą

New York —Dr. James Kelso, bibliškos archeologijos profesorius, praneša, kad jis suradęs seną Jeriko miestą, Palestinoj, kuris buvo pastatytas Kristaus gimimo laikais. Jeriko miestas buvęs karaliaus Herodo žieminė rezidencija. Dr. James Kelso tyrinėjimus finansavo Jungtinės Tautos.

Raudonuosius suvaržyti bilius pasiųstas Trumanui

Washington, D. C. — Trečiadienio vakare, rugsėjo 20 d. Senatas pasiuntė bilių prezidentui Trumanui pasirašyti. Šis bilius reikalauja, kad visi komunistai užsiregistruotų ir, kilus karui, kad jie būtų išvežti į darbo stovyklas. Ar prezidentas Trumanas pasirašys ar uždės savo veto, kol kas negalima pasakyti. Prez. Trumanas yra pasisakęs prieš tokį bilių. Tačiau, sužinojęs, kad Kongresas gali perbalsuoti jo veto, gal pakeitė savo nuomonę.

Atstovų Rūmai priėmė bilių 312 balsų prieš 20, o Senatas — 51 balsu prieš 7.

Valstybės prokuroras J. Howard McGrath pasireiškė prieš bilių. Jis sakė, kad tokiu biliu Kongresas parodąs "isteriją". Tačiau Amerikos Advokatų organizacijos seimas užgyrė ir rezoliucija kreipėsi į prezidentą, kad jis tą bilių pasirašytų.

McArthur kaltina Kinijos raudonuosius

Lake Success — Rugsėjo 18 d. gen. Douglas McArthur per Amerikos delegatą Warren R. Austin apkaltino Saugumo Taryboje raudonąją Kiniją, kad ji teikė šiaurės korėjiečiams žymią paramą. Apie 140,000 šiaurės korėjiečių buvo apmokyti Kinijos komunistinėje armijoje ir dalyvavo ankčiau jos kovose. Nuo 40,000 iki 50,000 iš to skaičiaus kareivių buvo paleista iš kinų armijos, kad sustiprinus šiaurės korėjiečių komunistinę kariuomenę. Tai sudarė mažiausiai tris Kinijoje apmokintos kariuomenės divizijas. Dalis ketvirtosios komunistų armijos susideda iš Korėjos kilmės mandžiūriečių. Šie faktai buvo nustatyti šiaurės Korėjos belaisvių apklausinėjimo būdu.

Pirmieji rinkimai

Praeitą antradienį, rugsėjo 19 d. Massachusetts valstijoje įvyko pirminiai rinkimai. Respublikonai išrinko šiuos kandidatus: į gubernatorius — Coolidge; į leit. gubernatorius — Curtis; į sekretorius — Wood. Demokratai išrinko — į gubernatorius dabartinį gubernatorių Paul A. Dever; į leit. gubernatorius— Sullivan; į prokurorus — Kelly, ir į valstijos sekretorius — Cronin.

Lapkričio mėn. pirmą antradienį rinkimai. Respublikonai rimtai rengiasi rinkimus laimėti. Demokratai taip pat nesnaudžia, ir jie yra įsitikinę, kad gub. Paul A. Dever, o su juo ir kiti bus išrinkti.

Green vėl išrinktas pirmininku

Houston — Amerikos Darbo Federacija savo seime vėl išrinko William Green, 77 metų amžiaus, pirmininku.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Jungtinė britų karalystė šiais metais iki liepos mėn. pabaigos eksportavo į Lenkiją ir Sovietų Rusiją metalui apdirbimo mašinų dalių už $2,618,001.

▲ Vakarų Berlyno meras Ernst Reuter rugsėjo 19 d. pareiškė, kad trys didieji Vakarų užsienių reikalų ministeriai padarė didelę pažangą vakarų Berlyno įjungimui į Vakarų Europos sistemą.

▲ Senatas patvirtino buv. New Yorko miesto mero William O'Dwyer paskyrimą Meksikos ambasadoriumi.

▲ Visuotinis Jung. Tautų susirinkimas rugsėjo 19 d. atmetė Indijos ir Sovietų Sąjungos pasiūlymą tuojau priimti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas. Tas reikalas bus pasiųstas išstudijuoti į specialų komitetą, kuris tuojau tam reikalui sudaromas.

▲ Civilinės gynybos viršininkas pranešė, kad atominio bombardavimo pavojaus atvėju pirmoje eilėje būtų evakuoti iš Amerikos miestų mokyklinio amžiaus nuo 6 iki 15 m. vaikai.

▲ Indokinijos komunistai išsprogdino tiltus svarbiausiame kelyje, kuris jungia prancūzų įgulas, saugojančias raudonosios Kinijos sieną. Vieną tokią apsaugos įgulą, kurią sudarė svetimšalių legijonas, 5,000 komunistų puolė ir buvo nutraukę jos ryšius su kitomis įgulomis.

▲ Laivyno aviacijos veteranas Rear Adm. F. Hickey rugsėjo 20 d. paskirtas laivyno departamento informacijų viršininku.

▲ Jungt. Tautų visuot. susirinkimas išrinko du Azijos princus svarbių komitetų pirmininkais. Thailand'o princą — pirmininku patikėtinių komiteto ir Indijos Nawangas princą Jam Saheb — finansų komiteto pirmininku. Pirmą kartą taip buvo pagerbti Azijos princai.

▲ Senate demokratų vadas Scott W. Lucas pareiškė, jog yra nedaug vilties, kad Aliaskos ir Hawajų valstybinio statuto bilius būtų baigtas svarstyti prieš kongresui išsiskirstant.

▲ Gen. Carlos P. Romulo, kuris pirmininkavo pereitai Jung. Tautų visuot. susirinkimo sesijai, pareiškė, kad šioje Jungt. Tautų sesijoje bus svarbiausia problema — Korėjos konfliktas.

▲ Antradienį, rugsėjo 19 d. laivyno transportinis lėktuvas nukrito į jūrą ties Kwajalein ir eksplodavo. Toje katastrofoje žuvo 26 laivyno įgulos nariai.

Korėjos fronte

Sąjungininkai žengia į Seoul

Sąjungininkai palaužė komunistinės kariuomenės pajėgas abiejuose frontuose. Rugsėjo 20 d. sąjungininkai, remiami tankų persikėlė per upę Han ir, palaužę komunistų pasipriešinimą, prislinko prie Pietų Korėjos sostinės Seoul, kuri komunistų buvo paimta š. m. birželio mėn. 28 d. Sąjungininkų pėstininkai žengia į Seoul iš dviejų pusių. Persikėlusios sąjungininkų pajėgos šiaurės rytų Han upės krante, peržengė Seoul miesto ribas. Visiško Pietų Korėjos sostinės išlaisvinimo laukiama artimiausiomis valandomis. Seoul turi virš milijono gyventojų, tai yra didesnis miestas už Bostoną, ir patogus gatvių kovomis mieste. Tat visiškas miesto išlaisvinimas nuo komunistų priklausys nuo to, kaip laikysis miesto gyventojai. Komunistų karinės pajėgos čia buvo nedidelės.

Atkirto geležinkelį į Pyongyang

Kitoje vietoje užjūrio pėstininkai persikeldami žemiau per Han upę su plaukiamaisiais tankais perkirto geležinkelį, einantį iš Seoul į šiaurinės Korėjos sostinę Pyongyang, kad sutrukdžius iš ten komunistams pagalbą.

Viduriniame ir šiaurės frontuose

sąjungininkų pajėgos persikėlė per Naktong upę dviejose vietose ir sudarė naujus kitoje tos upės pusėje atsparos punktus. Tuo tarpu pietų korėjiečiai persekioja bėgančius komunistus pagal šiaurės liniją, tačiau Pohang miestas dar yra raudonųjų rankose.

Amerikos karių tarpe optimizmas

Amerikos karininkų tarpe vyrauja didelis optimizmas. Jie tikisi, kad Korėjos karas už mėnesio bus baigtas. Galimas daiktas, kad tas optimizmas yra kiek perdėtas. Gen. Douglas MacArthur pranešė, kad nuo Mandžiūrijos sienos skuba viena komunistų tankų ir sunkvežimių kolona ir jau esanti apie 30 mylių į šiaurę nuo sąjungininkų pozicijų ir Kimpo aerodromo, tik nežinoma: ar tai yra Kinijos komunistų daliniai ar Mandžiūrijoje apmokyti korėjiečiai. Apie sąjunginių pajėgų susidūrimus su tais daliniais dar nepranešta. Apskritai sąjungininkų fronto padėtis yra gera.

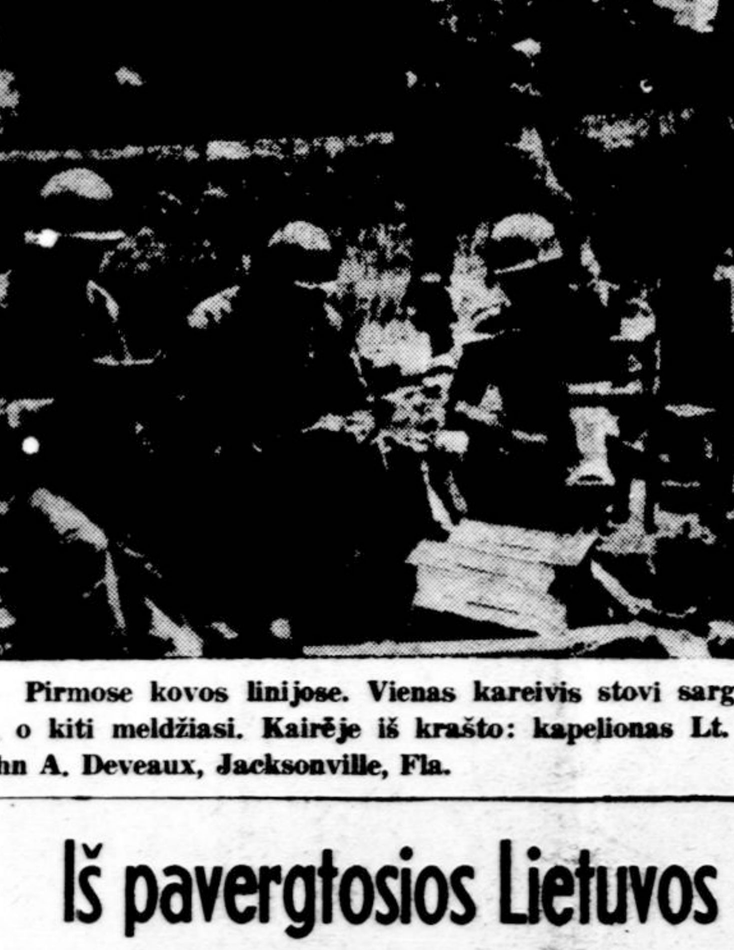

Pirmose kovos linijose. Vienas kareivis stovi sargyboje, o kiti meldžiasi. Kairėje iš krašto: kapelionas Lt. Col. John A. Deveaux, Jacksonville, Fla.

Iš pavergtosios Lietuvos

Klastojimai

V. Drabnys nurodė, kad eilė įstaigų pateikusios neteisingas ir tiesiog suklastotas apyskaitas, kuriose ar tai padidintos pajamos, ar sumažintos išlaidos. Ypatingai čia esą pažymėtinos autotransporto valdybos įmonės.

■ IV Kauno Valstybiniame Taikomosios ir Dekoratyvinės dailės Institute dėsto: Stalinės premijos laureatas Juozas Mikėnas, Žmuidzinavičius, Ušinskas, Strolis, Rimtas, Kalpokas, Tarabilda, Pundzius ir kt.

■ Sveikatos apsaugos ministeris prof. B. Penkauskas praneša: ligoninėse yra 9600 lovų, 25 kartus padidėjo lopšelių skaičius, kiekvie n a m e valsčiuje atidaryta ambulatorija, o kaime — medicinos ir vaistinių punktai, gimdymo namai (TB: 49. 12. 10) sergančius kaimuose žymūs gydytojai aplanko tolimuose Lietuvos kampuose lėktuvais... (1950. I. 30. TB).

Siūlo praplėsti Vilniaus parką

"Sovietskaja Litva" bendradarbis E. Gerasimov siūlo didžiausią Vilniaus miesto parką "Zakret" praplėsti, įjungiant į jį Gedimino Pilies kalną. Pagrindinis įėjimas, minėto ruso nuomone, turėtų būti iš Pilies aikštės.

Naujas Vilniaus ortodoksų vyskupo paskyrimas

DPA agentūra iš Maskvos praneša, kad Šventasis rusų ortodoksų sinodas Maskvoje paskelbė dekretą, kuriuo atšaukiamas iš savo pareigų echzarchas Serafimas, rusų ortodoksų bažnyčios galva Vakarų Europoje, su būstine Paryžiuje. Serafimo įpėdiniu paskirtas Vilniaus ortodoksų arkivyskupas Potius.

Ligšiolinis echzarchas ark. Serafimas seniau buvo Rusijos monarchijos atstatymo šalininkas, tačiau 1945 metais, gyvendamas kaip emigrantas Paryžiuje, perėjo sovietų pusėn ir buvo jų paskirtas "Vakarų Europos Echzarchu". Tačiau Serafimas negalėjo niekad pradėti eiti savo pareigų rusų katedroje Paryžiuje, nes didžiausioji dalis rusų emigrantų jo nepripažino ir atsisakė įsileisti į katedrą.

Arkivyskupas Potius, rodosi, bus sovietam tinkamai įsiteikęs, taigi ir gavo šį naują paskyrimą, kuris praktiškai neturės jokios reikšmės.

Labai išaugęs biurokratizmas

Pats LTSR finansų ministeris negalėjo nuslėpti fakto, kad Lietuvoje šiuo metu labai išaugęs biurokratizmas. Patys valdininkai dažnai nesidomi savo darbu ir nenagrinėją būdų, kaip jį suprastinti . Dėliai to susidarančios neproduktyvios išlaidos.

"Žydinti Lietuva"

Tokia yra spalvota filma, rodoma Lenkijoje. Ar rodoma ji ir Lietuvoje, nėra žinios. Greičiausia, kad ne, nes filmoje labai daug vaizdų iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, o aiškinama, kad to viso pasiekta tik Lietuvai prie Sovietijos prisijungus. Žmonės ne kvaili: moka palyginti, kas buvo ir kas padaryta. Bet kitus kraštus galima mulkinti. Vis dėlto ir lenkai nusimano, kas buvo lietuviška ir kas dabar rodoma "sovietiška". Vienas užsienio lenkų laikraštis rašo, kad toje filmoje, kaip žmonės kalba, yra tik vienas tikras daiktas — tai raudona spalva arba žmonių pralietas kraujas.

Kazys Veržikas

Kodėl šitaip atsitiko?

Cicero, Illinois. — Dabar, kai po truputį kariaujame ir ruošiamasi dar didesniems karams, atrodo, būtų visai neprošalį prisiminti ir neseniai buvusius karus.

Taigi, buvo du pasauliniai karai, viens po kito. Žuvo milijonai žmonių ir sunaikintos nesuskaitomų milijonų vertės žmonių sukurtos gerybės. Kariauta iš paskutiniųjų, be jokio savęs ir kitų pasigailėjimo. Abiejuose karuose Amerika metė visą savo svorį ir nulėmė pergalę.

Dėl ko buvo kariauta? Kaip aš apie tai manau, čia nesvarbu. Jei bus įdomu, bus galima vėliau apie tai pakalbėti. Dabar prisiminsime, ką sakė anais laikais patys didžiausieji karo vadai ir anų laikų karo lėmėjai. Trumpai tariant, jie sakė ir visur šaukte šaukė, kad kariaujama dėl dviejų pačių gražiausių ir pačių brangiausių pasaulyje dalykų: dėl amžinos taikos ir dėl visos žmonijos laisvės. Vadinasi, kariauta prieš būsimus karus ir prieš visokius tironus, žmonijos pavergėjus ir kankintojus. Atsiminkime. Ne tik kariauta, ne tik taip sakyta, bet buvo ir raštu juoda ant balto surašyta, kad tikrai taip bus. Visiems dar gerai atmintyje išsilaikė buv. Amerikos Prezidento Wilsono punktai ir dar garsesnis Atlanto čarteris. O juos pasirašė ne bet kokie sau žmoneliai, bet labai dideli ponai. Vieni iš tų ponų jau į kapus nukeliavo, o kiti dar gyvena ir turbūt vėl kokius punktus ar čarterius planuoja.

Bet ir tai dar ne viskas. Ne tik raštai surašyti, bet sukurtos atsakingos įstaigos tiems raštams, tiems pažadams pildyti. Viena tokia įstaiga buvo šviesios atminties jau į kapus nukeliavusi Tautų Sąjunga. Antroji dar gyva tebesanti, bet smarkiai negaluojanti, Jungtinių Tautų Organizacija. Viskas buvo, palyginti, taip dar nesenai. O kas gi dabar atsitiko?

Tą visi žinome. Raštai raštais paliko, įstaigos įstaigomis, o daugybe laisvų tautų ir nepriklausomų valstybių atiduota Maskvos terorui ir išžudymui. Vadinasi, taip atsiektas pirmasai karo tikslas.

O kas gi atsitiko su antruoju karo tikslu? Su amžinąja taika? Kada pasibaigė antrasis pasaulinis karas, visi atsimename. O kas šiandien darosi? Ar įtikėtina? Amerikos taurieji sūnūs - kariai lieja kraują, žūsta karo lauke ir miršta nuo barbariškų kankinimų patekę į bolševikų nelaisvę Korėjoje.

Kodėl taip atsitiko? Kas čia kaltas? Atsakymo reikia ieškoti. Nes gi jei ne šiandien, tai gal kiek vėliau ir lietuviai jungsis į Amerikos vedamas kovas. O pavieni lietuviai jau dabar kariauja. Atsakymo bandysiu ieškoti sekantį kartą.

PADIDINS VAKARŲ VOKIETIJOS POLICIJĄ

New York — Jung. Valstybių, D. Britanijos ir Prancūzijos užsienių reika[illegible] ne- pasi[illegible] reiškusius nuomonių skirtumus Vak. Vokietijos apginklavimo klausimu. Tačiau jie paskelbė deklaraciją, kad agresijos aktas prieš federalinę Vakarų Vokietijos respubliką bus laikomas užpuolimu prieš Jung. Valstybes, D. Britaniją ir Prancūziją.

Sąryšyje su šia deklaracija trys dideji užsienių reikalų ministeriai nutarė: padidinti Vakarų Vokietijos policines pajėgas iki 30,000 ar tam tikrose aplinkybėse net iki 50,000; padidinti vokiečių darbo jėgas okupacinės valdžios paramai; sudaryti vokiečių užsienių reikalų valdybą, kuri turėtų teisę skirti savo diplomatinius atstovus užsienin į Aukštojo Komisaro aprobuotas vietas; baigti karo padėtį su Vokietija ir susilpninti ūkio ir įstatimdavystės kontrolę dabartinio okupacinio statuso rėmuose.

Gynybos ministeriai iškviesti New Yorkan

Londonas — D. Britanijos gynybos ministeris Emenuel Shinwell ir prancūzų Jules Moch staiga buvo pakviesti atvykti New Yorkan.

Coyne paskirtas policijos viršininku

Norwood, Mass. —Praeitą trečiadienį, rugs. 20 d. selektmonai vienbalsiai paskyrė leit. Patrick J. Coyne, 54 m. amžiaus, kuris per 31 metus garbingai dirba policijos departamente, policijos viršininku į Thomas C. Lydon vietą, kuris dėl senatvės atsisakė.

Britanija uždraudė siųsti prekes raudoniesiems

Londonas — Britanijos valdžia uždraudė siųsti mašinų įrankius ir kitokius daiktus, kurie yra reikalingi gynybos reikalams, Rusijai ir kitiems komunistų valdomiems kraštams.

Lenkas karininkas ragina pulti Kremlių

Leit. Gen. Wladislaw Anders, antrojo lenkų korpuso vadas, pasižymėjęs antrojo pasaulinio karo metu, ragina pulti sovietų Rusiją, nes ji yra mirtinas demokratijos priešas.

PARĖMKIME KATALIKIŠKĄJĄ AKCIJĄ

Rugs. 30 ir spalio 1 d. Pittsburghe, William Penn viešbutyje, įvyks visuotinas Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresas. Visos parapijos, katalikiškos įstaigos ir draugijos yra įpareigotos siųsti atstovus.

Spalio 1 d. Amerikoje bus Lietuvių Katalikų Maldos Diena. Tą dieną visi jungiamės su Katalikų Kongresu maldoje už Lietuvą ir kenčiančią tautą, už taiką pasaulyje ir už Šv. Tėvą.

Visa tauta negali vykti Romon Šventųjų Metų atlaidus pelnyti, tačiau visa tauta gali pasiskirti vieną dieną melstis ir aukoti geruosius darbus bei maldas Motinos Bažnyčios intencija.

Su malda ir geraisiais darbais jungiasi išmalda — piniginė parama mūsų Katalikiškajai Akcijai. Visi atstovai tepasirūpina atvežti Kongresui piniginę auką iš savo įstaigų bei draugijų. Nežiūrint kokia bus auka, ji bus tas skatikas, padėtas ant tautos aukūro būtiniems lietuviškiems reikalams.

Daug parapijų, įstaigų ir draugijų negalės siųsti atstovus, tačiau jos gali pasveikinti Kongresą ir pasiųsti auką. Pasveikinimus ir aukas galima adresuoti Katalikiškosios Akcijos iždininkui:

Rev. Ignatius Albavičius
1515 So. 50 Avenue, Cicero 50, Ill.

arba:

Lithuanian Catholic Congress
William Penn Hotel, Pittsburgh, Pa.

Raginame visus patriotus lietuvius atvykti Kongresan arba jį laišku pasveikinti.

Prel. Jonas Balkūnas,
Kat. Akcijos Fondo Pirmininkas.

Visuotino Katalikų Kongreso Pamaldų Tvarka

Visuotinas Katalikų Kongresas atdaromas iškilmingomis Mišiomis šv. Kazimiero bažnyčioje, Pittsburge, rugs. 30 d. 9 val. ryto. Jas laiko prel. Jonas Balkūnas, pamokslą sako kun. K. A. Vasys.

Spalio 1 d. 10 val. ryto Sumą laiko vienas lietuvių prelatų ir pamokslą sako kitas prelatas, kurie dalyvaus Kongrese. Po pietų 3 val. vyskupijos Katedroje šv. Valanda už kenčiančią Lietuvių tautą. Dalyvauja pats vyskupas, maldas kalba kun. Misius, pamokslą lietuviškai pasakys prel. J. Balkūnas, angliškai prel. Pauley. Giesmes giedos vyrų choras ir visa bažnyčia kartu.

Spalio 1 d. Ateitininkų suvažiavimas prasidės pamaldomis 8 val. šv. Mišias laikys ir pamokslą pasakys kun. P. M. Juras.

Visos parapijos ir dvasiškija prašoma jungtis su Visuotinu Katalikų Kongresu malda už kenčiančią tautą, už taiką ir už šv. Tėvą. Dabar yra Šventieji Metai, sudėkime dvasinį bukietą šv. Tėvui, pareikšdami savo ištikimybę Motinai Bažnyčiai.

FEDERACIJOS DVASIOS VADAS.

MODERNUS

Casper's Grožio Salonas

Rytmečiais turi nupiginimų ant permanent wave.

Kurios ateis iki 10 valandos ryte, tos gaus $10. vertės permanent už $8.

— — — —

Priimame ir be apointmentų.

Atidara Ketvirtadieniais ir penktadieniais vakarais.

Casper's Beauty Salon
738 E. Broadway
So. Boston, Mass.
So. 8-4645

Casper's Beauty Salon
1047 Dorchester Ave.,
Dorchester, Mass.
Ge 6-3068

KRAUK TURTĄ, kurio nei kandys, nei rūdys negadina!

Statome Koplyčią

MARIJOS GARBEI — ŠV. METAMS ATMINTI!

PUTNAM, Conn.

MARIJOS N. P. SESERŲ VIENUOLYNE

GERAŠIRDIS LIETUVI,
Prisidėk!
Padidinsi Marijos Garbę,
Atliksi gražų, gailestingą darbą,
Būsi nuolat prisimenamas Seselių maldose,
Įamžinsi savo arba artimų mirusiųjų vardą.

KIEKVIENAS AUKOTOJAS BUS ATMINTAS:
MIŠIOS IR NOVENOS bus laikomos už visus aukotojus gyvus ir mirusius.

GAUS:
MARIJOS N. P. PAVEIKSLĄ su įrašyta pavarde, kas nors kiek koplyčiai statyti aukos.
PAŽYMĖJIMUS:
STATYBOS RĖMĖJO, kas aukos $25.00
STATYTOJO, kas aukos $50.00
DIPLOMUS:
GARBĖ STATYTOJO, kas aukos $100.00
FUNDATORIAUS, kas aukos $500.00
GARBĖS FUNDATORIAUS, kas aukos $1000.00
GARBĖS LENTOJ bus iškalti visų FUNDATORIŲ vardai.
AUKSO KNYGOJ bus įrašyti visų aukotojų vardai, o FUNDATORIAMS skirta joje po atskirą lapą su fotografija ir gyvenimo aprašymu.

SIŲSK AUKAS šiuo adresu:
Immaculate Conception Convent Building Fund,
R. F. D. 2, Putnam, Conn.
Siunčiu koplyčiai statyti auką $..........

— — — — — — — — — — — —

Vardas, Pavardė ....
Adresas ....
(Įrašęs savo adresą, atkarpą su auka pasiųsk Vienuolynui)

Darbininkas
AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Bažnyčia stiprėja

Jo Ekscelencijos Bostono Arkivyskupo Richard'o J. Cushing'o mintys pareikštos šių metų rugsėjo mėn. 14 d. dviejų naujų vyskupų konsekracijos proga.

Jo Ekscelencija pareiškė visų pirma džiaugsmą, kad Katalikų Bažnyčia Naujosios Anglijos provincijoje sustiprinama dviem naujais pilioriais — Bostono arkivyskupija gauna du nauju vyskupu.

Ekscelencijos pranešimu, pirmą vyskupą pagelbininką Bostonas gavo 1891 metais. Tada ši vyskupija turėjo 550,000 katalikų, 126 parapijas, 281 kunigą, 83 vienuolius.

Šiemet sukanka 75 metai nuo įsikūrimo Bostono arkivyskupijos, kuri dabar turi 1,303,000 katalikų, 365 parapijas, 36 vyrų vienuolynus, 64 moterų vienuolynus, 879 vienuolių ir 1025 kunigus. Du jų pakeliami į vyskupus. Vyskupijos mokslo įstaigose yra 125,000 studentų.

Per paskutiniuosius 75 metus arkivyskupija išaugo. Šitas augimas šiandien apvainikuojamas ir sustiprinamas dviem naujais vyskupais.

Patiekęs Bostono arkivyskupijos augimo apžvalgą, Ekscelencija kalbėjo apie naujų vyskupų charakterį, savybes ir nuopelnus, pažymėdamas, kad Ekscelencija vyskupas MacKenzie yra bažnytinių teisių žinovas, o Jo Ekscelencija vyskupas Thomas F. Markham visa širdim atsidavęs labdaros darbui. Turėdamas visa tai mintyj Jo Ekscelencija Arkivyskupas Richard J. Cushing savo kalboj pabrėžė, kad naujieji vyskupai tam tikra prasme atstovauja Seną ir Naują Įstatymą — teisingumą ir meilę.

Jiedu kartu yra šventinami Bostono šv. Kryžiaus Katedroje. Abu šventinami šv. Kryžiaus Išaukštinimo dienoje, rugsėjo mėn. 14 d. Tai turi gilią prasmę. Senasis ir Naujasis Įstatymaas yra sujungti kryžiuje. Teisingumas ir meilė yra negalimi be kryžiaus, be pasiaukojimo ir savęs išsižadėjimo.

Garbingasis pamokslininkas užgyrė naujų vyskupų tvirtą teisingumą ir ugningą meilę. Abu yra uolūs, išmintingi, patyrę menų mene — sielovadoje.

Vyskupo uždavinys yra — būti Kristaus liudininku. "Testes eritis mimi — būsite mano liudininkais". Liudininkais Kristaus gyvenimo ir mokslo, kančios, mirties ir prisikėlimo. Liudyti apie Kristų, skelbti Kristų — yra pagrindinis ir svarbiausias dvasiškijos uždavinys. Taip buvo per visus 20 šimtmečius, taip yra ir šiandien.

Vyskupas stovi ir dorinių vertybių sargyboje. Ir čia jis turi liudyti, kas yra tiesa ir šviesa, kas yra melas ir tamsa. Ypač šiandien, kada mėginama šviesą sulyginti su tamsa, tiesą su melu, teisingumą su išnaudojimu.

Baigdamas savo kalbą Garbingasis Ganytojas palinkėjo naujiems vyskupams ilgo amžiaus ir Aukščiausiojo palaimos.

L. Kn.

Sveikiname Naujus Ganytojus!

Msgr. Thomas F. Markham,

Lowell'io šv. Petro parapijos bažnyčios prelatas š. m. rugsėjo 14 d. šv. Kryžiaus katedroje arkivyskupo Cushing konsekruotas vyskupu, Apaštališkojo Sosto išrinktas Acalisso tituliariniu vyskupu (Italijoj) ir bus Bostono arkivyskupo Cushing pagelbininku.

Naujasis ganytojas pirmąsias iškilmingas pontifikalines šv. Mišias atnašaus sekmadienį 10:30 val. šv. Petro bažnyčioje Lowellyje, tai yra savo gimtosios parapijos bažnyčioje, kurioje jis tarnavo altoriaus berniuku ir dirbo ganytojavimo darbą. Sutvirtinimo Sakramentą pirmą kartą iškilmingai teiks šeštadienį, rugsėjo 23 d. Šv. Šeimos bažnyčioje, Swampscott.

Vysk. Th. J. Markham yra policininko sūnus, kilęs iš paprastos lowelliečių šeimos, kurioje buvo šeši vaikai. Mokslus ėjo Šv. Kryžiaus kolegijoje, ir Romoje, kur 1947 m. kardinolo Pompilj buvo įšventintas į kunigus. Buvo pirmas Š. Amerikos Kolegijos prefektas Romoje, ir vėliau jos vicerektorius. Grįžęs iš Romos, dirbo kunigo darbą St. James bažnyčioje Haverhill, kiek vėliau Sacred Heart bažnyčioje Malden. 1940 m. buvo paskirtas šv. Petro ir Povilo bažnyčion South Boston. Iš čia po dviejų metų perkeltas į Lowell'į.

Besibaigiant karui darbavosi Italijoj, kaipo NCWC atstovas, kurio buvo pareiga Amerikos katalikų suaukotų gėrybių nuo karo nukentėjusiems paskirstymas. Už rūpestingumą šiame darbe ir parodytus didelius gabumus popiežius Pijus XII pakėlė jį į aukštą dvasiškio rangą, paskirdamas Apaštališkuoju Protonotaru, kuris titulas jau suteikė teisę laikyti pontifikalines šv. Mišias, vartoti su baltais bruoželiais mitrą, nešioti žiedą ir ant krūtinės kryžių.

Msgr. Th. J. Markham taip rūpestingai Italijoje vykdė tą artimo meilės darbą, kad pats asmeniškai važinėdavo po Amerikos suaukotų gėrybių Italijos vargšams išdalinimo punktus ir prižiūrėdavo, šių gėrybių paskirstymą išbadėjusiems, vaistus sergantiems ir, kad nereikėtų vaikams ilgai laukti eilėse sriubos, pats padėdavo virtuvėse ją išdalinti.

Msgr. Markham turi įsigijęs du daktaratus — vieną šv. teologijos ir kanonų (bažnytinės) teisės. Taip pat nemažą patyrimą kanonų teisėje.

Apaštališkojo Sosto papročiu vyskupui, kuris neturi savo vyskuijos, kuris nėra ordinaru, teikiamas kurios nors žymesnės bažnyčios ar vietovės vyskupo titulas. Naujasis Bostono archidiecezijos ganytojo pagelbininkas, vysk. E. Fer. MacKenzie, gavo Albos vyskupo titulą. Albo yra Numidijoje, Italijoje.

Kat. Bažnyčia tvarkosi teritorialiai. Paprastai vyskupas yra šventinamas tai ar kitai konkrečiai vyskupijai. Bet pasitaiko, kad vyskupas šventinamas ne vyskupijai valdyti, bet vyskupo pagelbininko ar kokioms kitoms pareigoms, kaip pav. vyskupas Būčys, kuris buvo paskirtas Lietuvoje gyvenantiems unitams bei rusams, kurie perėjo į katalikybę, tvarkyti.

Pirmąsias šv. pontifikalines Mišias vysk. E. Fr. MacKenzie atnašaus rugsėjo 23 d. Sacred Heart bažnyčioje Newtone, kur jis ir toliau tęs ganytojavimo darbą, ir pildys archidiecezijos pareigas in Chancery Building, Brighton. Pirmą kartą Sutvirtinimo Sakramentą teiks spalio 1 d. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Stoughtone.

Msgr. MacKenzie yra kilęs iš darbininkų šeimos. Jo tėvas buvo dailydė (charpenter). Turėjo brolį Howard, kuris irgi buvo kunigas; prieš keletą metų miręs, dirbdamas ganytojišką darbą Šv. Clemento bažnyčioje Somerville.

E. Fr. MacKenzie mokslus išėjo Bostono kolegijoje. Baigęs 4-ių metų kursą St. John seminarijoje, Bostone, buvo įšventintas kunigu 1918 m. gruodžio mėn. Po to lankė du metus Katalikų universitetą Washingtone, kur įgijo kanonų daktorato laipsnį. Dirbo ganytojišką darbą dviejose parapijose: Šv. Povilo bažnyčioje Wellesley ir Šv. Širdies Newton, kurioje prieš jį dirbo sielų ganytojai kard. Spellman ir arkiv. R. J. Cushing.

Msgr. E. Fr. MacKenzie yra ramaus būdo, gilaus analitinio proto mokslininkas; labai prityręs kanonų (bažnytinėje) teisėje. Nuo 1920 m. iki 1942 dėstė šv. Jono seminarijoje kanonų teisę klerikams. Yra valdininkas diecezijos Tribunolo vedybų byloms.

Msgr. Eric Francis MacKenzie,

Newton'o Sacred Heart bažnyčios prelatas, š. m. rugsėjo 14 d. Šv. Kryžiaus Katedroje Arkivyskupo Richard J. Cushing konsekruotas vyskupu, Apaštališkojo Sosto išrinktas Albos tituliariniu vyskupu, ir bus Bostono arkivyskupo Cushing pagelbininku.

Jonas Kmitas

SURŪDIJUSI GRANDINĖ

— Žinoma, kaip gi be to? Juk toksai jūsų įsakymas. Tačiau aš ne toks kvailas tiesiog jam į gerklę tokius klausimus grūsti. Tik iš tolo, kad vos-vos suprastų. Bet jis tuojau supranta ir kalbą kitur nukreipia. Matyt, dar neįsigijau jo pasitikėjimo. Tokie dalykai ima laiko.

— Bet laiko gi turėjot užtektinai.

Dimitras tik pečiais gūžtelia.

— Jūs, tėveli, dar mažai lietuvius tepažįstat. Jie labai slapti ir įtartingi.

Kurnosovas sultingai nusikeikia. Jis jau pradeda lietuvius pažinti. Dar meta vieną klausimą:

— Na, o iš Dūniašos nemėginai ką iškvosto.

Kurnosovas Danutę taip vadina. Dimitras nurausta. Tėvas jį akimis perveria.

— Jūs norit pasakyt iš Danutės? Ji tik nusigasta ir ima verkšlenti.

"Ar gi ir jis? — su pasibaisėjimu Kurnosovas pamintyja. — Tėvas ir sūnus į tą pačią... Aš tam šunyčiui nosį nušluostysiu!"

Abudu susižvelgia ir akis nuleidžia. Pokalbis nutrūksta.

Gana dažnai apie tai kalbėdavosi ir vis bevęik tais pačiais žodžiais. O pasekmių jokių. Vis permaža laiko pasitikėjimui įsigyti. Gi dažnai šnabždasi kaip geriausi draugai. Ką čia draugai — kaip kokie sąmokslininkai. Ne, čia kas nors negerai. Ir kaip piktai Balaganovas spirte spiria: kaip auklėtiniai? Kas naujo? Ar prisipažino? Gi čia nė žodelio. Nors tu pasiusk!

Iš nusiminimo Kurnosovas pasiryžo pastūmėti pirmyn savo reikalus su Danute. Tiesą pasakius, reikalų kaip ir nebuvo. Vienas kitas malonesnis tėviškas žodelis, tai ir viskas. Tačiau mergaitė jau pastebėjo, kad ji iš kitų vis dėlto yra išskiriama. Tai pastebėjo ir kiti komjaunuoliai, pirmiausiai Dimitras. Jis jau pusėtinai buvo ją įsimylėjęs, ir Danutė atrodė jam palanki. Juodu visur eidavo kartu... Ir Algis su Egle sudarė kitą simpatuojančią porelę. Kurnosovas negalėjo to nematyti ir — pašnabždomis meniškai keikė. Ir kur čia išlaikysi kantrybę: burkuojasi kaip karveliai, ir permaža laiko pasitikėjimui įsigyti! Meluoja kaip pasamdyti. Visi į vieną dūdą pučia, bet kokia gaida? Ar tik ne kontrrevoliucija? Nūnai jaunimas pašėlo: buržujai dar būtų pusė bėdos, bet jie tiesiog baltagvardiečiai. Reikia kas nors daryti, bet kas?

Kibti į Algį? Jis tur būt vadas. Negi kibsi į Dimitrą ir Eglutę, juk tai saviškiai. Bet įkibus į Algį, teks paliest ir jo seserį. Atiduot Duniašą čekistams? Niekados! Nuo tos minties Kurnosovo ašys pažaliavo ir lyg kas vidurius replėmis suspaudė. Tačiau kurį nors reik čekistams atiduoti: Balaganovas neatleidžia. Ką gi jiems atiduot? Abudu vyriškiu, Algį ir Dimitrą? Mergšės dar kvailos, nepilnametės, ką iš jų imsi? Gal tuo būdu pavyks išsisukti. Dimitro būtų gaila, juk tai sūnus, bet blogas sūnus, neištikimas. Iš jo akių neapykanta tryška, tikras neprietelis, vos susivaldo šokti su tėvu muštis. Gal tai netiesa, bet tenka ir kitaip spėlioi.

Kurnosovas tik spėlioja, o jau gyvenime realybė pasireiškė. Vieną dieną Dimitras su Danute besivaikščiodami atsidūrė laukuose, toli nuo miškų ir žmonių. Nieks negalėjo jų pokalbio nugirsti. Tokių progų retai pasitaiko, tad jų pokalbis buvo atviras.

— Sakyk, Danute, ar tu mupli mano tėvą?

Dnutė iš nuostabos net krūptelėjo.

— Koks klausimas! Aš jo bijau. Kitokių jausmų link jo aš neturiu.

— Ir aš jo prisibijau, — tarė Dimitras. Bet aš turiu dar kitą jausmą: aš jo neapkenčiu.

— Neapkenti savo tėvo? Ar gi niekad jo nemylėjai?

— Gal kada, mažas būdamas, kiek mylėjau. Dabar jis čekos įrankis ir dirba jos darbą. Kaip gi tokį žmogų galima mylėt? Juk jis įsakė man ir Eglutei judu su Algiu šnipinėti. Ar tai gražu?

— Ir aš taip maniau. Bet juk tai jam įsakyta. Ką jis gali padaryt?

— Žinau, kad jis bejėgis. Tačiau jis kaltas, kad tą pareigą su pamėgimu atlieka. Dažnai mane kvotinėja, kiek paslapčių iš jūs išgavau. Už tai aš nekenčiu ir jo, ir tų, kurie jam įsakymus duoda.

— Tai tu nekenti ir Sovietų tvarkos?

— Visa siela ir širdimi. Juk tai barbariškas teroras.

— Bet tu gi rusas ir dar komjaunuolis, rinktinis komunistas.

— Rusas — taip, bet komunistas — nieku būdu.

— Aš irgi lyg abejoju, bet niekad nemaniau, kad taip atvirai pasisakysi.

— Aš seniai norėjau tai pasakyti, bet vis progos nebuvo.

— Seniai? Iš pat pradžių?

— Iš pirmos dienos. Tu man įkvėpei tokį pasitikėjimą, kad... na, ką aš čia kalbu apie pasitikėjimą, tai šimtą, tūkstantį kartų daugiau.

— Net šimtą ir tūkstantį daugiau... Koks tai būtų jausmas?

— Lyg jau nežinai. Tai buvo meilė — iš karto gili broliška užuojauta tavo skausmui dėl tavo tėvelių skriaudos, paskui...

— Kas gi paskui?

— Tu gi žinai, Danute, kokia aš meiłe alsuoju. Deja, prisibijau, kad ji gal vienpusiška.

— O jeigu abipusiška, ar būtum laimingas?

— Jau dabar jaučiuosi kaip rojuj, tuos žodžius išgirdęs!

— Ir man suteiki rojaus džiaugsmų taip kalbėdamas. Abipusiška meilė tai iš tiesų rojus. Bet kur jis yra gyvenime?

— O! jis bus, jis bus! Kada nors sutruks surūdijusi grandinė!

— Surūdijusi grandinė? Kas tai būtų?

— Nežinai, kas yra surūdijusi grandinė?

— Žinau, kas yra grandinė. Žinau, kad Sovietai mus surakino geležine grandine, bet kodėl ji surūdijusi? Ar nuo kokios drėgmės?

— Nuo kraujo!

— Nuo kraujo? Juk ji dažnai krauju palaistoma. Ji visados šlapia, tad nerūdyja.

— Netiesa. Įmesk geležį į balą — juk surūdys. Nuo kraujo dar daugiau rūdyja. Kraujas labiau geležį graužia negu vanduo.

— Tegu bus ir taip — nesiginčysiu. Bet kokia mums nauda, jei grandinė rūdyje?

— Ne rūdyja, bet jau surūdijus. O nauda tokia, kad surūdijus geležis trupa. Jei geležis trupa, tai ir nelaisvė sutruks, subyrės.

— Tai tik tokia suraminimo kalba. Kur gi įrodymai?

— Tik reikia plačiau akis atidaryti, ir visur galima įrodymų įžiūrėti. Paimkime, kad ir komjaunuolių organizaciją. Sovietams nieks taip nerūpi, kaip "jaunoji gvardija".

Darbo Žmonių Rūpesčiai

Darbininkijos ateitis

Kelios mintys Lietuvių Darbininkų Seimo proga

Kun. Kazys Mažutis

Pasaulio ateitis — darbo žmonių rankose

Ateitis yra darbo žmonių rankose jau vien dėlto, kad demokratinėje santvarkoje, kuri pasaulyje vis labiau įsigali, darbininkija sudaro žymią daugumą. Tačiau svarbesnė priežastis yra kita. Darbininkija nėra dar dvasiniai išsisėmus. Joje yra daugiausiai galimybių ir jėgos kūrybiniam darbui. Darbininkijoje yra milžiniškos dvasinės atsargos. Ji yra įsileidus šaknis į žemės ūkį ir iš čia ateina jos prieauglis. Darbininkijoje dar yra didvyriškumo ir tikėjimo į žmogaus kilnumą ir aukštą paskirtį. Tat ateitis yra darbininkijos rankose.

Tačiau čia pat reikia pabrėžti, kad visos viltys, dedamos į darbininkiją, nieko bendro neturi su marksistinėmis idėjomis ir marksistiniais metodais. Mūsų viltys ir pasitikėjimas darbininkija plaukia iš to fakto, kad darbininkija yra plačiausiausias ir sveikiausias visuomenės sluoksnis.

Tas ypatingu būdu pasakytina apie Amerikos darbo žmones. Yra skirtumas tarp Amerikos darbininko ir, sakysim, tokios Vokietijos darbininko. Amerikos darbo žmogus paprastai nesijaučia esąs proletaras. Jis turi šiokią tokią nuosavybę, jis nešioja švarius rūbus, jis eina šventadienį į savo bažnyčią. Taigi čia turima mintyj sveiki, laisvi ir susipratę darbo žmonės, o ne

suklaidinti, nužmoginti darbininkai—proletarai.

Mes, krikščionys, turime šiandien kalbėti apie darbininkiją ir proletariatą. Tas skirtumas yra visur labai ryškus.

Darbo žmonių suskilimas į du frontu yra liūdnas ir pavojingas reiškinys, todėl juo reikia labiau susirūpinti. Žosistų sąjūdžio kūrėjas kan. Cardijn pasakoja apie vieną savo atsilankymą pas šv. Tėvą. "Aš kalbėjausi su šv. Tėvu, kuris yra labai susirūpinęs padėtimi. Jojo įsitikinimu Bažnyčios ateitis priklauso didžia dalimi taip pat nuo dirbančios liaudies laikysenos Bažnyčios ir komunizmo atžvilgiu. Tada šv. Tėvas pakartojo žodžius, kuriuos Toulous'o vyskupas, Kardinolas Saliege, Jam pasakęs, kartą lankydamasis Romoje: "Šv. Tėve, didžiausias pavojus, gręsiąs šiandien Bažnyčiai, yra tas, kad darbininkų klasė nieko nežino apie socialinį Bažnyčios mokslą arba į šį mokslą netiki". Tada popiežius sušuko: "Ar tai galimas dalykas. Praėjo tiek metų nuo Rerum Novarum ir Quadragesimo Anno paskelbimo ir sakote, kad liaudis nieko nežino apie tas enciklikas ir apie socialinį Bažnyčios mokslą. Ar tai galimas dalykas".

Socialinio Bažnyčios mokslo populiarizacija ir skleidimas masėse yra šiandien labai svarbus Bažnyčios ir darbininkijos vadų uždevinys. Gaila labai, kad kartais socialiniai klausimai nėra pakankamai įvertinami ir yra labai siaurai suprantami. Šia proga siūlau Amerikos lietuviams pradėti Amerikoj naują sąjūdį —

organizuoti socialines rekolekcijas

atskiroms grupėms: darbininkams, darbdaviams, biznieriams, moksleiviams, studentams, mokytojams, taip pat politikams. Remiant ligšiolinį lyg daugiau asketinių rekolekcijų sąjūdį, socialinės rekolekcijos būtų lyg daugiau anų papildymas.

Kalbant apie Amerikos lietuvius darbininkus, reikia pasakyti, kad

lietuvių darbininkų skaičius gerokai padidėjo.

Iš Vokietijos, Austrijos ir kitų Europos kraštų atvykę tautiečiai, negaudami darbo savo profesijoje, įsilieja į paprasčiausių darbininkų masę. Sudarydami be išimties antikomunistinį elementą ir būdami daugumoj baigę vidurinį arba net aukštąjį mokslą, jie galėtų įnešti į darbininkijos mases daug naujo ir daugiau gyvumo.

Neseniai teko nugirsti posakį, esą lietuvių krikščionių darbininkų sąjunga esanti nereikalinga. Mums pakanka, sakoma, šiandien unijų. Jokiu būdu negalėčiau su šita nuomone pilnai sutikti. Visų šitų geriausių ir gražiausių

unijų nepakanka!

Ir darbo žmogus ne vien tik duona gyvena. Unijos yra labai reikalingos ir naudingos, bet jos neduoda ir negali duoti viso to, ko lietuviui darbininkui katalikui reikia. Darbo, atlyginimo, pragyvenimo ir socialinio draudimo reikalai yra labai svarbūs, apie tai kalbos ar abejonės būti negali, bet tai dar ne viskas. Nežinau, ar unijos rūpinasi profesiniu švietimu ir tobulinimusi, bet jos tikrai

nesirūpina religiniais, tautiniais ir kultūriniais

lietuvių darbininkų reikalais. Be to, ši ar kita unija šiandien yra, rytoj jos gali nebūti. Gali pasikeisti unijos vadovybė. Taigi, unijos yra būtinai reikalingos, bet, šalia unijos kiekvienas lietuvis darbininkas katalikas turėtų priklausyti prie lietuviškos katalikiškos organizacijos, kuri jam turėtų duoti visa tai, ko jis unijose negauna.

Tat **visomis jėgomis stiprinkime Amerikos Lietuvių Katalikų Sąjungą ir visą krikščioniškosios darbininkijos frontą.**

Vienoje oro lėktuvų bazėje Japonijoje Sgt. Alfred B. Le Claire, iš Harrisville, R. I., įmontuoja 50 kalibrų kulkosvaidį į lėktuvą.

Raudonieji kapitalistai ir buržujai nesnaudžia

Kai Sov. Rusija šventė 25-sias metines nuo Lenino mirties, Maskvoje, Didžiajame Teatre, susirinko visa Tarybinės Rusijos gretinėlė su Molotovu ir Stalinu pryšakyje. Iškilmių metu "Pravdos" redaktorius Pospielov su pasididžiavimu paskelbė, kad **komunistų partija turi visame pasaulyje 25 milijonus narių.** Pačioje Rusijoje, tęsė Pospielov, yra 6 milijonai komunistų, visi kiti, reiškia 19 milijonų, yra kituose kraštuose.

Pospielov ypatingu būdu pabrėžė, kad tie 25 milijonai, tai žmonės, kurie yra apsisprendę kovoti už komunistinės santvarkos įvedimą visame pasaulyje, tai yra žmonės, kurie pasiryžę kovoti už savo idėjas iki paskutinio kraujo lašo.

Ir kur gi ne! Jau caristinėje Rusijoje buvo 180 milijonų gyventojų. Dabar, kada tiek kraštų prijungta, Rusija turi virš 200 milijonų. Jei visoje Rusijoje yra 6 milijonai komunistų (atrodo, kad didžiųjų melagių draugas ir bendradarbis, "Pravdos" redaktorius, vieną kitą milijoną pridėjo), tai išeina, kad ir pačioje Rusijoje **komunistai sudaro aiškią mažumą,** kuri terorizuoja žymią daugumą. **Komunistų partija yra rinkinys raudonų buržujų ir kapitalistų,** kurie gyvena aiškios daugumos krauju ir ašaromis.

Svetimuose kraštuose veikia, anot Pospielov'o, 19 milijonų armija. Nors ir šis skaičius nevisai atitinka tikrenybę, **bet vistik jis yra nemažas.** Šitai armijai išlaikyti reikia kapitalo. Raudonieji kapitalistai ir diktatoriai Kremliuje žino ir moka susidaryti pinigo. **Jie apiplėšia ūkininkus ir darbininkus.** Gauni dirbti "stachanovietiškai", dieną naktį, gali gyventi kaip rojuje, reiškia, be rūbų ir batų, viskas tarnauja partijai, viskas priklauso partijai, raudonųjų kapitalistu klikai bei kompanijai, raudonajam monopoliui.

Niekas negali užginčyti fakto, kad Kremliui tarnaujantieji agentai, komunistai, dirba didelio kapitalo pagalba, veikia planingai, pagal vieno centro, Maskvos, nurodymus ir direktyvas.

Jei šiandien Sovietų Rusija dar oficialiai neskelbia Vakarams atviro karo, tai tam yra rimtų priežasčių. Sovietų Rusija nori išnaudoti visas pigesnes ir lengvesnes galimybes įsigalėti. Ji sudaro įvairias ūkines ir kitokias sutartis su "kapitalistiniais" kraštais, nes ji iš viso tuo tik laimi ir stiprėja. Be to, Sovietų Rusija, nori, matyt, dar gerai paruošti kiniečius. Kinija turi labai daug žmonių, iš kurių galima sudaryti gerą ir pigiai išlaikomą armiją. Ta armija bus galinga, jei ne tiek karių apginklavimu ir asmeniška karių drąsa, tai tikrai begaline žmonių mase. Sovietų Rusija neskuba pradėti karo dar ir todėl, kad jos agentai Vakaruose dar ne viską atliko. Ir jiems dar reikia laiko. Jie mėgina kapitalo pagalba nuslopinti Katalikų Bažnyčios darbą ir įtaką. Rusijos agentai džiaugiasi jau tuo, kad tos ar kitos valstybės vyrai Bažnyčios negina ir neužstoja. Rusija neskuba pradėti karo ir dėl to, kad ji nori gerai suviršininti užimtus kraštus, tų kraštų ūkį, Bažnyčią, tautas, jaunimą. Konflikto atvėju ji nori turėti ramų užnugarį. Kad užimtuose kraštuose nebūtų kokio sukilimo ji naikina tų kraštų gyventojus be pasigailėjimo.

Pasiruošimas pasaulinei revoliucijai vyksta planingai ir pilnu tempu. **J. L.**

KOLCHOZNIKO LAIMĖ

Kai bolševikai užėmė Lietuvą, pasitaikydavo, kad Gudijos kolchoznikai, prasmukę pro sieną, ateidavo pas Lietuvos ūkininkus šio to paprašyti. Vienas užėjo į Eišiškių miestelį, apšilo, pavalgė ir atsiduso.

— Ko taip dūsauji? — užklausė jo miestelio pakraštyje gyvenęs kampininkas, kuris turėjo tik vieną karvę ir nedidelį sklypą žemės.

— Dūsauju, kad tokiam buržujui, kaip tu, bus sunku po sovietais gyventi.

— Aš manau, kad bus gerai: iš dvaro daugiau žemės gausiu.

— Visi jūs gausite žemės, bet ji bus ne jūsų. Gausite šilimą, bet ji bus saulei. Gausite elektros šviesą, bet ji bus mėnuliui. Valgysite iš tarbos, kaip aš, ir tylėsite iki grabo lentos.

NULEKĖ UŽRIETUS UODEGĄ

Vienas agronomas, susižavėjęs sovietų kolchozais, iš Rytų Vokietijos nuvyko į Ukrainą. Su kolchozo vedėju rusu jiedu gerėjosi Stalino traktoriais. Vieną jų bandydami užvažiavo ant kelio, pro kurį karvė ėjo. Ta sustojo ir nejuda. Jie ir trūbija ir šaukia, o ta nei iš vietos nekruta. Tada ruskelis priėjo prie karvės ir kažką pakuždėjo į ausį. Karvė, užrietusi uodegą, kaip įgelta nukūrė į kiemą.

— Ką tu jai padarei? — paklausė vokietis.

— Nieko. Aš jai tik pasakiau, kad vėl atiduosiu į bendrą kolchozą. Dabar ją viena moteris prižiūri.

Škotijoje, New Cumnock anglies kasyklose buvo užgriauti 136 angliakasiai. Apie 20 iš jų šuvo. Čia matome kaikuriuos išgel ėtus po 48 valandų.

ŽOSISTŲ KONGRESAS

Belgijos sostinėje rugsėjo pradžioje iškilmingai atšvęstas jubiliejinis katalikų darbo jaunimo, vadinamų J.O.C. (žosistų) kongresas. Dalyvavo du kardinolai, trisdešimt vyskupų ir apie 100,000 organizacijos narių. Per radiją į kongreso narius popiežius prabilo flamandų ir prancūzų kalbomis. Pijus XII pasidžiaugė žosistų nuveiktais darbais 25 metų laikotarpyje. Ateičiai šv. Tėvas davė dvi pagrindines gaires: 1) budėti, kad darbininko siela gautų tikrą krikščioniškos kultūros supratimą ir 2. vengti suskirstymo žmonių į klases ir kategorijas, nes Bažnyčioj visi žmonės yra lygūs.

Kongrese dalyvavo ir 2000 kunigų, kurie svarstė, kaip sekmingiau būtų galima laimėti Kristui ir Bažnyčiai darbo žmones. Delegacijų buvo iš 43 tautų, kurių vardu pasiųstas Pijui XII sveikinimas, išreiškiant padėką už rūpinimąsi darbininkų reikalais.

GERAI MOKYTAS

1941 metų žiemą pas vieną lietuvį Kaune buvo apgyvendintas rusas veterinorius. Jis liuobė ir gydė kavalerijos arklius prie Radvilėnų plento esančiose kareivinėse. Kartą iš ryto pakilęs šeimininkas ir sako:

— Šiandien bus šalta. Temperatūra nukritusi žemiau nulio (zero).

— Susimildami! — atsiliepė tas "daktaras". — Tai jūsų termometras ir šaltį rodo?

Jis, vargiai, buvo pamokytas tik arklinę šilimą matuoti.

KĄ ŽMONĖS PASAKYS?

Nuėjo bolševikų komisaras su pačia ir nusipirko Kaune rudeninį paltą. Paltas buvo senos mados, bet naujas. Parsinešė, apsidžiaugė, prisimatavo. Po kurio laiko šeimininkė girdi, kad už sienos vienas barasi, o kita verkia. Pradaro duris ir klausia:

— Kas yra Ivan Ivanovič?

— Baisu! Mano žmona negalės niekur Minske su juo pasirodyti. Sakys, kad mes buržujai.

Kur Bakužė Šamanota
— 12 istorijų ir 12 pasakų. Parašė Antanas Vaičiulaitis. Knyga turi 288 pusl. Kultūros Instituto leidinys. Kaina $2.00.
"DARBININKAS"

DARBO FRONTE

ĮSIKŪRIMO SĄLYGOS DETROITE

Didžiai Gerbiamas Redaktoriau,

kasdien gaunu po keliolika laiškų iš Naujosios Anglijos. Teiraujasi atvykę tremtiniai iš Europos, apie įsikūrimo galimybes ir sąlygas Detroito mieste. Kadangi kiekvienam atsakinėti man neįmanoma, tai norėčiau painformuoti suinteresuotuosius per laikraštį.

"Detroite įsikūrimo sąlygos fizinio darbo darbininkui bene bus geriausios visoje Amerikoje. Čia yra milžiniški automobilių fabrikai. Darbo randa kiekvienas ne sunkiai, ypač vyrai iki 50 metų. Atlyginimas geras. Svyruoja tarp $1.25 iki $1.80. Turį kokią nors specialybę (mechanikai, inžinieriai, elektrikai ir kitokie) gauna ir geresnius atlyginimus. Žinoma, reikia mokėti šiek tiek anglų kalbos. Moterims darbas rasti yra sunkiau ir atlyginimas kurkas menkesnis negu vyrų ($0.75—$1.50).

Butų problema sunkoka. Bet nei vienas atvažiavęs į Detroitą negyvena gatvėje. Kurkas sunkiau su butais, kiek girdėti, Chicago'je. Norintieji apsigyventi ir įsikurti Detroite, visų pirma lai važiuoja šeimos galva — vyras. Jis čia, gavęs darbo ir suradęs butą, galės parsikviesti ir savo likusią šeimą.

Neturį Detroite pažįstamų, pas kuriuos galėtų pirmas dienas apsistoti ir smulkesnių informacijų gauti, lai kreipiasi į tremtinių įkurdinimo komitetą prie šv. Antano parapijos. Minėtas komitetas turi savo prieglaudą, kur atvykę gali vieną kitą naktį pernakvoti. Komiteto ir prieglaudos adresas: 3421 Michigan Ave., Detroit 16, Mich. Telefonas: TA 6-7494.

Tikėdamas, kad ši maža informacijėlė patilps Jūsų redaguojamame laikraštyje.

liekuosi nuoširdžiai dėkingas

Kun. Juozas V. Kluonius.

Detroit, 1950. IX. 15.

● **Valstybės departamente** yra svarstomas klausimas skirti 300 milionų dolerių, už kuriuos būtų gaminamas maistas ir aprėdas badaujantiems. Yra sudarytas sąrašas 12-kos kraštų Azijoje ir Europoje, kur tokia pagelba būtų reikalinga.

Iš tikrųjų, jei pasaulyje daugiau būtų rūpinamasi gaminti duonos kitų kraštų vargstantiems, negu ginklų kitų šalių grobimui ir prievartai, žmonės laimingiau ir taikiau gyventų. Bet viena Amerika to pasiekti negalėtų, nors tam skirtų ir visus savo pinigus. Yra kraštų, kaip Sovietų Rusija, kuri net savo šalies žmones badu kankina, kad ir kitiems dar ant sprando atsisėstų.

Ieško dažytojų

Jei Bostono apylinkėje yra prityrusių menininkų išdažyti bažnyčią, tepraneša į "Darbininką".

Daug klausosi

Kai kalbėjo prieš komunizmą Bostono protestantų kalbėtojas Dr. Ockenga, Rose Bowl, Pasodana, Calif., klausėsi pilnas stadijonas žmonių. Savo kalboje jis tvirtino, kad grįžimas prie Dievo yra geriausias kovos būdas prieš komunizmą.

Tel. SO 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
DR. AMELIA E. RODD
OPTOMETRISTAI
447 W. Broadway
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS:—
Nuo 9 ryto iki 7 val. vakare.
Seredomis: —
Nuo 9 ryto iki 12 val. dieną.

SO 8-2712 Res. BIG 9013
Dr. J. C. Seymour
LANDŽIUS
Lietuvis gydytojas ir chirurgas.
Naudoja vėliausi, X-Ray aparatą
Pritaiko akinius.
534 E. Broadway,
South Boston, Mass.
Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 8.

SO 8-4476
Dr. Joseph F. Antanelis
OPTOMETRISTAS
515 E. Broadway
South Boston, Mass.
Ofiso Valandos išskyrus
Trečiadieniais ir Penktadieniais
Vakarais Nuo 7 iki 9-tai
Šeštadieniais nuo 2 iki 8-tai.

Patenkino Brocktoniečius
per 50 metų, teikdama anglius ir aliejų.
Parduodame
Ledą—Anglius—Coke—Aliejų—Oil Burnerius
BROCKTON ICE & COAL CO.
27 Lawrence St., Brockton, Mass.
Tel. 189

Albert R. Barker
Pirmiau — Pope Optical Co.
Kada Jums reikalingi akiniai leiskite mums išegzaminuoti akis ir pritaikinti akinius.
Mes padarome dirbtinas akis.
Tel. 6-1944
Room 208
207 PARK BUILDING
Worcester, Mass.
276 Main St., Webster, Mass.

Moderniškiausias ginklas

Vėl karo šmėkla pasaulyje. – Šv. Tėvas apie taiką. – Žiauresni už Atilą. – Mūsų kovos ginklai – malda.

Jonas Kuzmickis

Kai pasaulis vėl pašėlusiai ginkluojasi, kai Korėjoje vėl liejamas žmonių kraujas, Šv. Tėvas Pijus XII prabilo "Summi Moeroris" Enciklika ir, kviesdamas kunigus skelbti viešas maldas taikos intencija, pabrėžė:

— Kai vykdydami savo pareigą, perduosite šį mūsų kvietimą tikintiesiems, priminkite jiems, iš kokių principų trykšta tikra ir patvari taika ir kokiais keliais reikia prie jos eiti ir ją stiprinti. Ją iš tikrųjų, kaip gerai žinote, galima pasiekti tik krikščioniškus dėsnius su visu nuoširdumu taikant praktikoje (mano pabraukta. J. K.).

Taigi, Bažnyčios galva tvirtina, kad taika pasiekiama krikščioniškai gyvenant.

Dvi medalio pusės

Ne be prasmės Šv. Tėvas tikinčiųjų kovos ginklu pavadino tiesą ir meilę. Pastarasis karas puikiai įrodė, jog ginklas, žudydamas karius ir nekaltas motinas ir kūdikius, tiktai iškraipo taikos dvasią. Juk ginklų karas sutrempė tiesą, paniekino meilę ir visą eilę Europos valstybių pavergė.

Šv. Tėvas dar kartą priminė:

— Tepamąsto kiekvienas, ką neša karas, kaip iš patirties žinome: griuvėsius, mirtį ir visokį vargą. Laiko pažanga išrado ir pagamino tokius baisius ir žudančius ginklus, kurie gali sunaikinti ne tik kariuomenes ir laivynus, ne tik miestus, miestelius ir kaimus, ne tik neįkainojamus religijos, meno ir kultūros turtus, bet taip pat nekaltus vaikus, jų motinas, ligonius bei silpnus senelius (m. pabr. J. K.).

Ypatingai taikos principą, pagrįstą tiesa ir meile, laužo didžiausias krikščionybės priešas — komunizmas. Tiesa, jo pakalikai renka parašus po taikos peticija, vakariečius kolioja ir vadina karo kurstytojais, tačiau visą laiką ginkluojasi.

Komunizmo aptvindytų tautų žmonės neturi laisvės, neturi pakankamai duonos, rūbų, butų, tačiau jie žino, kad sandėliuose guli ginklai, karinė medžiaga, o kareivinėse ir poligonuose — skaitlingiausia pasaulyje armija.

Žiauresni už Atilą

Iš istorijos žinome, kad žmonijos rykštė Atila su savo hordomis jau artinosi prie Amžinojo Miesto, bet jam pastojo kelią Šv. Tėvas Leonas Didysis (452 m.). Išdidus ir žiaurus barbaras, pamatęs Šv. Tėvą, sušvelnėjo kaip avinėlis, puolė ant kelių, o paskum su kareiviais apleido Italiją ir nužygiavo net iki Dunojaus krantų. Nustebusiems kareiviams pasakė:

— Taip padariau jūsų labui. Šalia Romos Vyskupo pamačiau baisų riterį, kuris man pasakė: "Jeigu pasipriešinsi Leono reikalavimams, tu ir visa tavo kariuomenė žūsite nuo šitos štai rankos!"

Komunistai, tačiau, yra žiauresni net už Atilą, nes jie nekreipia jokio dėmesio į dabartinio Šv. Tėvo perspėjimus. O ir paskutinėje savo Enciklikoje Pijus XII aiškiai pasisako prieš komunizmą:

— Iš to, kas pasakyta, yra lengvai suprantama, Garbingieji Broliai, kaip toli nuo tikris ir tvirtos taikos sukūrimo yra tie, kurie mindžioja šventčiausias Katalikų Bažnyčios teises, kurie draudžia jos tarnams laisvai atlikti savo pareigas ir juos pasmerkia kalėjimams ar ištrėmimui; kurie auklėjimo įstaigas, mokyklas ir kitas institucijas vedamas pagal krikščioniškus dėsnius, arba varžo arba visiškai atima bei naikina; kurie pagaliau klaidomis, šmeižtais ir nedorais viliojimais traukia tautas, ypatingai glėžną jaunimą, nuo papročių tyrumo, nuo nekaltybės, iš doros kelio į sugedimo bei nedorybių pinkles.

Dar aiškiau sakoma toliau:

— Niekada, nei senesniais nei naujesniais laikais, netrūko tokių, kurie mėgino pavergti tautas ginklais, bet mes niekuomet nenustojame dirbti nž taiką. Bažnyčią ne ginklais, bet tiesa trokšta laimėti pasaulį ir jį perauklėti doram ir taikiam sugyvenimui.

Mūsų ginklas

Šv. Tėvas savo Enciklikoje aiškiai reikalauja:

— Jūsų (kunigų. J. K.) apaštališkam uolumui pavedame skatinti Jums patikėtas sielas ne tik į nuolatinį pamaldumą Dievui, bet taip pat paraginti į atgailos ir atsilyginimo darbus, kuriais būtų atsiteista Amžinajam Aukščiausiojo Majestotui, įžeistam tokia daugybe viešų ir privačių nusikaltimų.

To paties, kaip žinome, reikalavo ir Švč. Marija Fatimoje:

— Žmonės turi pataisyti savo gyvenimą ir prašyti atleidimo už savo nuodėmes. Tegu jie toliau neįžeidinėja Viešpaties, Kuris ir taip jau yra perdaug įžeistas. Jei darys, ką aš sakau, daugybė sielų atsivers ir bus taika...

Taip, iš tikrųjų, mūsų rankose moderniškiausias ir stipriausias ginklas, kuris veikia ne tik nusikaltusius, bet ir patį dangų. Tas ginklas — **malda, atgaila, krikščioniškas gyvenimas.**

Tačiau maža ką reiškia tai žinoti, — reikia visa tai vykdyti savo gyvenime, kad žodis — gražus, paskatinąs — taptų gyvenimu.

Mes turime melstis — ypač kalbėti rožančių.

Turime atgailoti — ko dažniausiai, nuvalę savo sielas, jungtic su Kristaus Kūnu.

Turime, pagaliau, savo gyvenime vykdyti tiesos ir meilės principus, kad nebūtume vynuogių šakelėmis, nenešančiomis vaisių.

Ir gyvenimas

Išklausius pamokslo, perskaičius straipsnį, prasideda realus, kasdienis gyvenimas. Vėl reikia kantrybės kiekviename žingsnyje, vėl reikia ištvermės ir aukos dvasios.

Sugrąžinkime savo gyvenimui **maldą ir meilę.** Maldą, kalbėdamiesi su savo dangiškuoju Tėvu, meilę, bendraudami su žmonėmis.

Tik tada mes savo pareigą išpildysime.

FORDAS LAIMI

DRAUGUS GREICIAU

UŽ BILĖ KOKĮ KARĄ TOKIOJ PAT SRITYJE!

COME IN TODAY
AND SEE FOR YOURSELF

1950 FORD

GUIDED TOURS!
VISIT THE
FORD ASSEMBLY PLANT
Monday Thru Friday
9, 10, 1, 2
183 Middlesex Ave.
SOMERVILLE, MASS.

PAMATYK FORDO TV
FORDO ŽVAIGŽDŽIŲ REVUĖ
Ketv.. WBZ-TV, Ch. 4, 9. p. m.

Kodėl Sovietų Rusijoje nebėra senų žmonių?

Pasakoja pabėgęs ukrainietis

Kai pasaulinio garso rašytojui **Bernard Shaw** buvo pasiūlyta pasirašyti taip vadinama Stockholmo taikos tėzė, tai jis atsisakė pareikšdamas: gana vogti iš šv. Rašto ir Indų šventųjų knygų posakius ir jais dangstyti didžiausias niekšybes.

Komunistai nebe nuo šiandien vagia! Jie pasivogė iš šv. Povilo: "kas nedirba, tegu ir nevalgo". Apaštalas taikė dykaduoniams, išnaudotojams, o komunistai, iškreipę mintį, nukreipė prieš tuos žmonės, kurie gyvenimui visą atiduoda — sveikatą ir jėgas, o kai nebegali dirbti — atima ir gyvybę.

Yra ir antra priežastis, dėl kurios jie nori nusikratyti senesnių žmonių. Tai tautos perauklėjimas pagal komunistinį mokslą. Jauną žmogų, lyg molį, lyg vašką išlankstysi kaip nori, bet senesnio — ne. Jis atsimena senus laikus, jis yra vienur kitur buvęs. Senesnieji ir jaunuosius išmokina to, ko komunistai nenorėtų.

Kadangi seni žmonės jau nebegali dirbti, tai surankioja juos į senelių prieglaudas, pavaišina "saldžia sriuba" ir po to jau nereikia duoti daugiau valgyti. Seniai krinta kaip musės — dėl "senatvės". Tokią diagnozą nustato pats sovietų daktaras.

Čia aš noriu papasakoti, ką girdėjau iš žmonių, atvykusių iš anapus geležinės uždangos.

"Po keturių metų tremties", pasakoja ukrainietis D., "1938 metais mūsų "Darbo koloną" leido grįžti į Ukrainą. Važiavom daugiau kaip du mėnesius, nes reikėjo nuvažiuoti apie 6.000 mylių. Žinoma, važiavom ne ekspresu ir ne Pulman vagonais, o prekiniu, tik netoli namų davė trečios klasės "žėstkom" (kietąjį) vagoną. (Čia reikia pažymėti, kad bolševikai panaikino vagonų numerius — 2 ir 3 klasė, o pavadino savaip: minkšti ir kieti vagonai. Ar ne tas pats, tik iš kito galo?)

"Diena pasitaikė apniukusi. Kai privažiavome artimiausią stotį, jau buvo pavakarys. Iki namų buvo 2-3 mylios. Einu namo ir nebepažįstu savo kaimo. Čia turėtų būti trobos, cerkvė, o dabar plikas laukas. (Nenorėjusius eiti į kolchozus gyventojus iškėlė, o jų trobas likvidavo). Jau pritemus, reikėjo pagalvoti apie nakvynę. Nematydamas niekur šviesos, grįžau atgal į stotį pas sargą. Jam pasakiau savo nusivylimą: neberadau, sakau, namų ir prašau nakvynės. Nenoromis, bet priėmė. (Rusuose dar nepradingo svetingumas, tik savisaugos instinktas išmokė atsargumo). Kai jo žmona su vaikais atsigulė, mes išėjom praleisti traukinio. Pradėjau teirautis, ar nežino mūsų kaimo likimo, nes mes ištremtieji "sievero - vostočnikai" buvome be teisės susirašinėti su namiškiais.

Kiek patylėjęs, pasvyravęs sakyti ar nesakyti, užsirūkė ir tarė:

"Jums savanoriškai išvykus gelžkelio tiesti (lietuvių jau milijonas "savu noru" išvyko į Bernauką, Altajų, Kolymą, Vorkutą), Vykdomasis komitetas atėmė iš gyventojų iki paskutinio grūdo — nepaliko nei duonai nei sėklai. Kai gyventojai klausė, ką valgys, tai atsakė, kad valdžia duos; kai teiravosi, kuo laukus sės, gavo atsakymą, kad valdžia pasirūpins. Visus likusius gyventojus suskirstė į rajonus po 5,000 asmenų. (Neseniai ir Lietuva buvo suskirstyta į rajonus. "Laisvė" pasigardžiuodama paskelbė tai su visomis smulkmenomis). Į numatytas vietas kitą dieną atsiuntė 350 kilogramų (apie 700 svarų) duonos. Žmonių sustojo į ilgas eiles, laukė, kad gautų nors tą truputį maisto. Dalyba ilgai užtruko. Kiekvienas norėjo greičiau gaut ir skubėti prie paskirtos darbo normos. Sekančią dieną nuo anksčiausio ryto, dar su tamsa, užėmė eiles senesnieji. Ilgos eilės nepatiko Vykdomajam komitetui. Kartą suorganizavo 50-ties sunkvežimių padvadą - gurguolę. Prie vairuotojo sėdėjo komisarai ar jiems patikimi pareigūnai. Kiekvieno sunkvežimio dugne gulėjo po du ginkluotu raudonarmiečiu. Gurguolė privažiavo tuo laiku, kai prie išdavimo punktų stovėjo ilgos eilės. Gurguolės vadas pamojo ranką, kad pusė eilės persiskirtų. Paklausė, ko jie čia laukia. Šie atsakė: "Duonos, mažai skirta, o ir tos pačios ilgai nesulaukiama". Gurguolės vadas pranešė, kad jis norįs išvežti žmones ten, kur daugiau yra duonos. Davus jam ženklą, iš sunkvežimių iššoko pasislėpę ginkluoti raudonarmiečiai. Vienus geruoju, kitus jėga susodino į sunkvežimius. Nuvežė už 60-70 mylių į Bielgorodą. Jis yra tarp Kursko ir Charkovo. (Tą miestą gerai atminiau, nes prie Bielgorodo ėjo smarkūs mūšiai vokiečių ir rusų. Pasakotojas dar paaiškino, kad Bielgorod reiškia baltą miestą, nes toje apylinkėje kasama kreida. Yra iškastos plačios duobės iki 90 yardų gilumo). Privežė prie tų duobių ir... **gyvus žmones suvertė į tas duobes.** Kas apsakys verksmą, riksmą gyvų, sužeistų, bekrintant iš tokio aukšto, ir apraudojimą užmuštųjų... Sienos buvo iš trapios kreidos ir jomis nebuvo galima išlipti. Gurguolė nuvažiavo atvežti naujų aukų, kol pripildė pilną duobę. Kai dar sykį išvyko atvežti, tai tie, kurie dar nevisai buvo nusilpę ar sužeisti, stojosi vieni kitiems ant pečių, kabinosi, lipo ir griūvo atgalios. Keletai pavyko išlipti iš duobės ir pasislėpti. Pripildžius pilnas, jos buvo užkasamos...

— Negali būti! — pertraukiau aš pasakotoją.

— Aš tam pilnai tikiu, — atsakė jaudinančiu balsu ukrainietis.

— Kemptene (pietų Vokietijos miestas; buvo didelė stovykla D. P.) sutikau žmonių, kurie buvo Bielgorodo kreidos kasyklose.

— Ar žinote, kadėl nepaskelbta 1936 metų Rusijos gyventojų surašinėjimas? — paklausė manęs abejojančio.

— Girdėjau, kad buvo surašinėjama; girdėjau, kad nepaskelbtas, bet kodėl — nežinau.

— Todėl, kad rasta 17 milijonų žmonių mažiau, negu per paskutinį surašinėjimą.

Atsiduseš dar pridėjo: iki 1949 metų vienų ukrainiečių nugalabyta 17 milijonų iš 45 milijonų tautos.

Ir lietuvių iki 1949 metų skaitom apie milijoną išvežtų. Koks jų likimas? Kokiose pelkėse jie braido ir miega? Kokiose duobėse gyvi užverčiami?

O dar randasi žmonių, kurie pritaria komunistiniams žmogžudžiams. Koks apakimas, kad tų baisybių nemato, negirdi, neprotestuoja... **Mik.**

Svarbus pranešimas

Moterų Sąjungos Conn. Valstijos apskr. kuopoms

Pranešam visų kuopų žiniai, kad metinis ir labai svarbus Moterų Sąjungos Conn. apskrities suvažiavimas įvyks sekmadienį, spalio - October 15 d., 1950. Prasidės 1:00 valandą po pietų šv. Juozapo parapijos svetainėje John St., Waterbury, Conn.

Kviečiam visas kuopas skaitlingai pasiųsti atstovių. Kuo skaitlingiau atvyks atstovių, tuo sekmingesnis bus suvažiavimas ir gausesnis gerais nutarimais. Kviečiame paruošti naudingų sumanymų mūsų organizacijos labui.

Kviečiam Mass., Maine ir N. H. valstijų apskritį prisiųsti atstovių į šį suvažiavimą, kad galėtume bendrai pasitarti organizacijos reikalais.

Atstovės vykdamos į suvažiavimą prašomos pasiimti savo ženklelius, kurie bus vartojami suvažiavimo metu.

Pirmininkė **A. Hussey**
Raštininkė **M. Jokubaitė.**

Nemuno Ilgesys, poezija. Parašė J. Aistis. Išleido Lietuvos Pranciškonai. 78 pusl. Kaina $1.00.

PARAMOUNT CLEANERS & LAUNDERERS
Vienintėliai Brocktono Dry Cleaners su Mothproofing Patarnavimu
(Apdrausta nuo kandžių sugadinimo per 6 mėnesius)
Marškiniai gražiai išplaunami
VELTUI PAIMAME IR PRISTATOME
Offisas ir Plant — Krautuvė
560 Warren Ave., — **766 Main St.**
Tel. 736 — BROCKTON, MASS. — Kampas Grove St.

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
Floral Designs — Cut Flowers
House Plants — Bedding Plants
WE DELIVER
FRANK H. BAILEY & SONS, INC.
DUNSTABLE RD.
Nashua, N. H. — Tel. 1176-M

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUOSE

● **Juzė Augaitytė,** operos soliste, po atostogų pradėjo mokytojauti Marko Farnese muzikos studijoje, kur dėsto dainavimą.

● **K. Vidikauskas** iš Philadelphia, Pa., bendradarbiauja ne tik lietuvių spaudoje, bet ir lenkų ir ukrainiečių, rašydamas eilėraščius, informacinius straipsnelius apie mūsų įžymiuosius visuomenės veikėjus bei kultūrininkus. Be to, atydžiai seka tą spaudą, ir nieko nepraleidžia nepažymėjęs mūsų spaudoje, ką pastebi apie lietuvius svetimtaučių spaudoje.

● **Kun. Ragažinskas,** Sao Paulio klebonas Brazilijoje, lankėsi Philadelphijoje. Čia jis matėsi su savo parapiječių pažįstamais bei giminėmis, kurie jam įdavė parvežti jiems dovanų.

● **Anna Kaskas,** Metropolitan operos dainininkė, svečiavosi pas adv. Antaną ir Matildą Millerius Shrewsbury, Mass.

● **BALFo pirmininką** kun. J. Končių, sugrįžusį iš Europos, sutiko New Yorko uoste P. Minkūnas, adv. S. Briedis, I. Trečiokienė, O. Valaitienė, J. Kruze ir kiti.

● **Dr. K. Pakštas,** Duquesne, P. universiteto profesorius, vienai dienai buvo atvykęs Chicagon pasikalbėti su ALT vykd. komitetu bei savo draugais ir dalyvavo ALRKF apskrities susirinkime, kur pasakė kalbą.

● **Prof. J. Čiurlys,** gyv. New Yorke, jau kuris laikas sunkiai serga.

● **Rochesterio lietuviai** tėvai, kad sekmingiau būtų organizuojamos lietuvių kalbos pamokos, sudarė tėvų komitetą, kuriam vadovauja dr. Ziulevičius.

● **Prel. J. Balkūnas** katalikų veteranų susirinkime Maspeth, N. Y., skaitė paskaitą apie Dievo Motinos apsireiškimus Fatimoje ir apie Rusijos atsivertimą.

● **ALT New Yorko** skyrius išrinko naują vykd. komitetą, į kurį įeina: pirm. P. J. Montvila, vicepirm. P. Mikalauskas ir V. Abraitis, prot. sekretorius adv. Briedis, finansų sekretorius D. J. Averka, ižd. A. S. Trečiokas, iždo globėjai — Vl. Švipas ir J. Glaveskas.

DIDIS DĖKUI

Rugsėjo 4 diena. Kaip tos dienos laukė Jėzaus Nukryžiuoto seserų vienuolynas Brocktone. Jau įprasta, kad toje dienoje (Labor Day) vienuolynan suvažiuoja iš arti ir toli Jėzaus Nukryžiuoto seserų prieteliai.

Kiek tai seserims rūpestėlio, darbo ir galvojimo, kad atvykusieji prieteliai ir malonūs svečiai būtų tinkamai priimti. Laimė seserims, kad tie darbai ir rūpesčiai nepalikti tik joms vienoms. Gerieji Brocktono seserų prieteliai ką ne visą to darbo dalį paėmė į savo rankas. Tuos darbus labai sumaniai paskirstė gabūs tvarkytojai ir darbininkai p. Petras Kubilius (užvaizda), p. Bronius Bartkevičius ir p. Julė Jakavonytė. Tiems savo prieteliams lygiai, kaip ir kitiems, kurie su jais taip nuoširdžiai dirbo, visos seserys reiškiame savo didį, didį dėku.

Tą dieną iš pat ryto oras mus baidė lietumi, bet geram Dievuliui dėka oras prašvito ir svečiai pradėjo rinktis. Suvažiavo jie automobiliais ir autobusais; autobusais iš Lawrence, Cambridge, So. Bostono ir, visų nuostabai, autobusu net iš New Britain'o. Kartu su svečiais atvyko iš visur ir mūsų gerbiami labdariai, atsiveždami su savimi daug ką, be ko tas subuvimas nebūtų taip nusisekęs. Darbavosi kaip skruzdys apie savo stalus Brocktonas, So. Bostonas, Cambridge, Brighton, Lawrence... Mus rėmė parapijų kunigai, ragindami savo parapijiečius toje dienoje pas mus atsilankyti ir patys dvasiškiai skaitlingai dalyvavo; mus rėmė nepaprasta plunksna raštais "Darbininke" ir "Darbininkas" garsinimais; mus rėmė ir radio (p. Antanas Kneižys). Kas jiems galės atsidėkoti.

Mums seserims malonu buvo stebėti atvykusius pas mus brangius svečius. Suvažiavo mūsų didžiai gerbiami dvasiškiai, inteligentai — mūsų išeivijos vadai ir paprasti darbininkai. Visi kartu bendraudami, rodos, kits kitame sukelia naujas pajėgas, daugiaus energijos kovoti savo kasdieninę sunkią ekonominę kovą ir likusias nuo fizinio darbo valandas su didesniu atsidavimu pašvęsti mūsų tautos ir tėvynės labui. Bet kas svarbiausia — tokie subuvimai taip gaivinančiai veikia į mūsų seserų širdis, sužadinant jose vis didesnę savų žmonių ir savo tautos meilę.

Šįmet tokio nuoširdumo iš lietuvių visuomenės patyrėme, kad nežiūrint į apsiniaukusį ryt, ir smarkų lietaus būrį vidudieny žmonių buvo ne mažiau už kitus metus gi finansinė moterų senelių statomai prieglaudai parama buvo dar gausesnė negu kitais metais. Už VISĄ tai nuoširdžiausiai dėkojame Dievui ir mūsų VISIEMS geradariams, pradėjus nuo mūsų rėmėjų pirmininko kun. Juro, tikro mūsų vienuolyno tėvo ir baigiant mums seserims nežinomu mūsų prieteliu, atkeliavusiu į mūsų subuvimą iš tolimesnių lietuvių kolionijų. Turėjome juk svečių tam tyčia atvykusių net iš Pennsylvanijos.

Kiekvieno mėnesio pirmame šeštadieny yra laikomos mišios už mūsų vienuolyno geradarius. Prie šių mišių seserys jungs savo maldas, kad gailestingasai Dievas savo Apvaizdoje saugotų mūsų visus geradarius nuo viso pikto ir kad laimintų jų trusą ir jų gyvenimo dienas.

Prie šių padėkos žodžių pavelikite, Brangieji mūsų Prieteliai, paprašyti Jūsų vienos didžios, didžios malonės, tai Jūsų maldų, kad Dievas iš jūsų tarpo atsiųstų daugiaus darbininkų Jo darbą dirbti. Dirva, kurioje mums tenka dirbti taip plati, o darbininkų taip maža.

Dar kartą visiems ir visoms, kuriems ir kurioms priklauso mūsų dėkingumas, DIDIS, DIDIS DĖKU.

Jėzaus Nukryžiuoto Seserys
Motina Ligorija.

● **Liet. Vyčių seimą** ateitininkų vardu sveikino kun. Karalevičius ir Ateitininkų Federacijos valdybos reikalų vedėjas Pr. Joga.

Mirė lietuvis chemikas

Philadelphia, Pa.

Viktoras J. Mockus, gyv. 3335 Livingston St., Phila., Pa., dirbęs kaipo chemikas Brehm and Stehle Dye Works įmonėje, rugsėjo 4 d. pasimirė būdamas atostogose pas tėvus Atlantic City. Buvo tik 38 m. amžiaus. Iškilmingai su gedulo pamaldomis palaidotas iš šv. Jurgio bažnyčios rugsėjo 9 d. Holy Redeemer kapuose. Prie laidojimo pasitarnavo laidotuvių direktorius Domininkas Earaminas, 2339 E. Tllegheny ave., Phila., Pa.

Paliko nuliūdime žmoną Juozapiną ir tėvus. Tegul ilsis ramybėje, jo artimiesiems — užuojauta. **K. V.**

Sąjungiečių Dėmesiui!

Moterų Sąjungos Mass., Me. ir N. H. Apskrities metinis suvažiavimas atsibus spalių-October 29 d., šių metų, Šv. Pranciškaus parapijos svetainėje, 105 Main Street, Athol, Mass. Dėl įvairių priežasčių diena suvažiavimo permainyta nuo spalių 8 d. į 29 d. š. m.

Sesijas pradėsime 1 val. po pietų. Kadangi turime daug reikalų aptarti, prašome atstovių nesivėluoti.

Mass., Me. ir N. H.
Apskrities Valdyba:—
Pirmininkė **A. V. Kneižienė**
Pagelb. ir Ižd. **T. Mitchell**
Raštininkė **A. M. Wachell**

Kas nauja Athol'e?

— Žuvusiųjų antrajame pasauliniame kare Atholio liet. parapijos narių atminimui, klebono kun. P. Juraičio rūpesčiu parapijos bažnyčioje įtaisytas paminklinis langas. Šį langą - vitražą, kuriame įrašytos žuvusiųjų karių pavardės, rugpiūčio mėn. 19 d. kun. P. Juraitis iškilmingai pašventino. Langas - vitražas pagamintas tremtinio arch. V. Adomavičiaus.

— Nuo rugpiūčio 25 d. mūsų klebonas kun. P. Juraitis yra išvykęs atostogų. Savo vieno mėnesio atostogas praleidžia Šventųjų Metų maldos kelionėje į Romą. Žada aplankyti Liurdą Prancūziją ir Italijos šventoves. Išvyko į Europą per New Yorką laivu milžinu "Liberte".

— Genovaitė Gražis ir Bronius Gatautis rugsėjo 2 d. šventiškai papuoštoje, baltose gėlėse skendančioje Atholo liet. bažnyčioje kun. Mažuknos buvo surišti amžinais moterystės ryšiais. Iškilmingą vestuvinę puotą aplankė apie 200 svečių. Tik labai gaila, kad taip tolstama nuo savųjų papročių: nesigirdėjo nė lietuviškų dainų, neskambėjo net "ilgiausių metų..." Jaunosios tėvelis ir jaunojo tėvelis — seni Atholo gyventojai, abu dirba tam pačiam fabrike — Union Twist Drill Co.

— Lietuvių Klūbo svetainės sienos neperseniausiai pasipuošė dail. B. Naudžiaus paišytais paveikslais. Vėl gi gaila, kad tai bereikšmingi, kad ir neperblogiausiai atlikti, gamtos vaizdeliai, nieko neprimenantieji Lietuvą ir nieko bendro su senosios tėviškėlės gamta neturintieji...

— Rugsėjo 10 d. Athole atidaryta naujai pastatytoji 48 lovų ligoninė — Athol Memorial Hospital, statyta nuo 1949 metų. Ir vietos lietuviai savo gausiomis aukomis prisidėjo prie ligoninės pastatymo.

— ALRK Moterų Sąjungos Naujosios Anglijos atstovių suvažiavimas šaukiamas Athole spalio mėn. 29 d.

Apie ALT ir BALF veiklą

New Haven, Conn.

Visi įdomaujasi ir vieni kitus klausinėja, kas atsitiko su mūsų vietiniu Amerikos Lietuvių Tarybos skyriumi ir vietinio BALF skyriaus veikla, sakydami, ar jie nesilikvidavo. Malonu, kad mūsų vietos lietuviai rūpinasi mūsų tautos ir tremtinių bukle, interesuojasi jų reikalais.

Amerikos Lietuvių Tarybos vietinis skyrius mūsų kolonijoj yra labai gyvas ir aktyvus, nes jo pirmininkas M. Vokietaitis, išvykdamas darbo reikalais į St. Josephs, Mo. paliko savo vietoje veiklią vicepirmininkę M. Jokubaitę, kuri yra pasiryžusi nors dalinai atlikti tas pareigas, kurias atliko mūsų gabus ir energingas pirmininkas Matas Vokietaitis. Netolimoje ateityje numatomas sušaukti ALT susirinkimas, į kurį bus kviečiami visų draugijų bei kuopų atstova. ir atstovės.

Bendro Amerikos šalpos skyriaus fondo veikimas vasarą buvo kiek susilpnėjęs, bet su rudens pradžia vėl pradeda pilnu tempu veikti. Kviečiam visus New Haven'o lietuvius, kurie dar nepriklauso prie BALF sk., prisirašyti sumokant $1.00 į metus. Mokesčius galima priduoti pirm. M. Jokubaitei, J. Dičkienei bei M. Ramanauskienei.

Mūsų geras parapietis Petras Usas, sekmadienį, rugsėjo 10 d., minėjo savo gimtadienį savo artimųjų tarpe.

Malonu yra paminėti, kad Petras ir Ona Usai, nors abudu yra gimę ir augę šioje šalyje, bet nevengia lietuviškai kalbėti ir pasisakyti, kad jie yra lietuviai. Jie visuomet remia parapijos parengimus gausiomis aukomis. Taip ir per paskutinį parapijos pikniką jų aukos atnešė apie $60 gryno pelno. Už tai kleb. kun. A. E. Gradeckas labai dėkingas ponams Usams.

Linkim Petrui sulaukti dar skaitlingų gimtadienių. Ilgiausių Metų!

Moterų Sąjungos svarbus susirinkimas

Moterų Sąjungos 33-čios kuopos mėnesinis svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 21 d., parapijos svetainėje 8 val. vakare. Į šį susirinkimą yra kviečiamos visos narės atsilankyti, nes šiame susirinkime bus prisaikdintos visos naujos narės ir atnaujins priesaiką senesnės narės. **M.**

ALT ir BALF Veikla

Hartford, Conn.

Šio miesto ir apylinkės lietuviai, baigiantis vasaros ir piknikų sezonui energingai pradėjo kultūrinį ir visuomeninį darbą. Šiame darbe taip pat neatsilieka ALT ir šalpos skyrius, kuriame vadovauja ilgametis ir energingas visuomenininkas Juozas Leonaitis.

Paskutinis šio skyriaus susirinkimas, atjausdamas negalinčių iš Vak. Europos išemigruoti lietuvių DP—ligonių, senelių ir kitų sunkią būklę, nutarė per BALF juos sušelpti. Tam tikslui š. m. rugsėjo mėn. 30 dieną Hartfordo mieste rengia viešą piniginę rinkliavą. Tikimės, kad ir šį kartą lietuviai parodys savo duosnumą šiems reikalams, kaip jau ne vieną kartą yra parodę savo geras širdis.

Tad vietos ALT ir šalpos sk. prašo hartfordiečius, brolius ir seses lietuvius, tą dieną nelikti abejingais, bet darbu (kaip aukų rinkėjai) ir savo auka prie rinkliavos vykdymo prisidėti. B.B.

NAUJAI ATVYKO

Abramavičius, Povilas, Boguslava, Pranciškus į Detroit,
Bendoraitis, Antanas, Marcelė, Antanas, Algirdas, Algis į Rosedale, Miss.
Blynas, Marijus į Dorchester, Mass.
Budrys, Antanas į Chicago, Illinois.
Černys, Pranas į Buffalo,
Diktanas, Jonas į Chicago, Illinois.
Friedrikis, Alfonsas į Charles Co., Md.
Gavenavičius, Ona į Oakville, Conn.
Golgas, Dionyzas į So. Boston, Mass.
Grigalauskas, Jonas į Chicago, Ill.
Hakienė, Alma, Hakaitė, Albina į Pittsburgh, Pa.
Ilgūnas, Vytautas į Worcester, Mass.
Jonelis, Mykolas, Dorata, Irena, Jonas į Cleveland, O.
Karalius, Pius (Kun.) į Chicago, Ill.
Kistaitis, Rickardas, Eva, Ulis į Lincoln, Nebr.
Klimavičius, Anelė, Vytautas į Rochester, N. Y.
Konstantinavičius, Mykolas į Chicago, Ill.
Lelys, Konstantinas, Helgi, Vytautas į Springfield, Ill.
Lukoševičiūtė, Zosė, Jonas į Springfield, Ill.
Mikalkenas, Antanas į Burlington, Mich.
Nevardauskas, Aleksas į Rochester, N. Y.
Pocius, Leopoldas į Chicago, Ill.
Raguckas, Aleksas į Brooklyn, N. Y.
Rakauskas, Antanas į Cleveland, Ohio.
Sadauskas, Juozas į So. Boston, Mass.
Saulius, Sofija į Brooklyn.
Šeštokaitis, Leonas į Waterbury, Conn.
Stankos, Valerija, Marija į Brooklyn, N. Y.
Simaniukštis, Emilija, Alfredas, Birutė į Baltimore,
Statkevičius, Juozas, Vincė, Anne - Marie į Bridgeport, Ct.
Stropus, Aniceta, Juozas, Danutė, Romanas, Vladas, Antanas, Rimantas į Plattsburg, N. Y.
Supranavičius, Jonas į Amsterdam, N. Y.
Úselis, Adomas, Ona į Chicago, Ill.
Uselytė, Ona į Philadelphia,
Vaicenas, Vladas, Pranciška į Benington City, Vt.
Valiušaitis, Algis į Stamford, Conn.
Vidrinskas, Juozas, Marija, Ema, Jonas, Marta, Joseph į North Carolina.
Dambrauskas, Uršulė, Markauskas, Ona į New Haven.
Maslauskas, Vladas į Cleveland, Ohio.
Zvicevičius, Stepas į Providence, R. I.

BALF Imigracijos Komitetas.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuviškoji šeštadienio mokykla pradėjo darbą.

Rugsėjo 16 d. pirmą kartą šiais mokslo metais susirinko vaikučiai mokytis lietuvių kalbos. Pradžia visai gera: atvyko 44 vaikučiai. Jų tarpe viena mergytė visai nemokanti lietuviškai. Iš pasikalbėjimo su atėjusiais vaikučiais paaiškėjo, kad mokinių skaičius dar padidės. Tikimasi turėti apie 60 mokinių.

Taip pat reikia pasidžiaugti, kad ir mokytojai neatsisako paskirti poilsio kelias valandas mokyklos darbui. Pasižadėjo ir jau pradėjo mokykloje dirbti šie mokytojai: K. Dulys, S. Šilgalienė, V. Vaškys ir Radžius. Visi jie Lietuvoje yra išėję mokytojo mokslą ir dirbę ilgesnį laiką ten mokykloje. Mokyklai vadovauja mok. K. Dulys, Lietuvoje buvęs pradžios mokyklų inspektorius.

Sveikiname vaikučius, jų tėvelius ir mokytojus. Visiems linkime ištvermės.

Gražios vestuvės

Rugsėjo mėn. 16 dieną susituokė Pranė Žaliagirytė, šv. Alfonso raštinės sekretorė, su Jeronimu Neville.

Moterystės Sakramentą suteikė kun. dr. L. Mendelis. Asistavo kun. J. Matusas, kun. P. Dambrauskas ir du kunigai pasionistai. Visi vestuvių dalyviai, vyrai ir moterys, žinoma, ir patys jaunieji per Mišias priėmė šv. Komuniją.

Po bažnytinių apeigų buvo vaišės jaunosios namuose.

Laiškas iš Romos

Aloyzas Jucis, USA armijos karys Vokietijoje, rašo laišką kun. dr. L. Mendeliui iš Romos. Mini, kad aplankė žymiausias Romos vietas, ir džiaugiasi, kad audiencijoje matė šv. Tėvą.

Vyksta į kariuomenę

Šiomis dienomis išvyksta į kariuomenę buvęs tremtinys Balys Brazauskas. Prieš išvykdamas, jis atėjo atsisveikinti kun. Kleboną, kuris išvykstantįjį palaimino ir Dievo globos ženklan padovanojo kryžių.

Be B. Brazausko, pakvietimus stoti į kariuomenę gavo dar 6 buvę tremtiniai. Dabar tikrinamas jų tinkamumas kariuomenės tarnybai.

Iškeliavo į anapus

Rugsėjo mėn. 18 d. palaidotas J. Tamašauskas, 64 metų amžiaus. Už jo sielą šv. Alfonso bažnyčioje atlaikytos trejos šv. Mišios.

Rugsėjo mėn. 17 d. pasimirė V. Jurgėla, USA kariuomenės pirmojo karo veteranas. Palaidotas karių kapuose. Už a. a. Jurgėlą šv. Alfonso bažnyčioje atlaikytos trejos šv. Mišios. **J. M.**

BALFo pirmininkas gynė užkliuvusius ir įskųstuosius

Tuo tikslu jis apsilankė pas Amerikos vyriausiąjį inspektorių Vokietijoje Mr. Tripp ir išdėstė tremtinių sunkią, būklę dėl sulaikymo išvykti. Mr. Tripp iš savo pusės pareiškė, kad jis, stengiasi, kiek įmanoma, žmonėms padėti išvykti į Ameriką. Jis nurodė, kad prieš porą savaičių jo pasiųsta speciali komisija į Wentorfą peržiūrėjo sulaikytųjų bylas ir iš 83 tokių bylų tik 5 nepraleido. Jis pabrėžė: "Mes stengiamės praleisti kiekvieną, kuris mūsų įsitikinimu galės pelnytis sau duoną Amerikoje".

Būdamas Munchene BALFo pirmininkas du kart lankėsi pas Amerikos generalinį konsulą Mr. Woods ir turėjo su juo platų pasikalbėjimą dėl sulaikymo vizų lietuvių tremtiniams. Konsulas atkreipė dėmesio į šį reikalą.

Užkliuvusių bylų reikalais BALFo pirmininkas taip pat lankėsi pas Amerikos konsulą Stuttgarte.

Mes Instaliuojame Visokios Rūšies Aliejumi

TIMKEN Silent Automatic OIL HEAT

Šildomus Burnerius

Brockton Oil Heat., Inc.

27 Legion Parkway,

Brockton, Mass.

Tel. Brockton 323

Watch For Our Opening!

We will continue to Specialize in Good Foods as in the Past.

WALSH'S LUNCH

(PRESTON T. WALSH Jr., Mgr.)

105 WEST PEARL ST., NASHUA. N. H.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

TRY OUR DELICIOUS —

FRIED CLAMS — FRIED CHIKEN — SANDWICHS

FRENCH FRIES — ONION RINGS — ICE CREAM

FOUNTAIN SERVICE

Open 11 A.M. to 12 P.M. 7 Days Per Week

THE MEADOWS

ROUTE 111 HUDSON, N. H.

Lietuvių Bendruomenės Statuto pavyzdys

(Tęsinys)

67. Paprastosios sesijos Bendruomenės Taryba renkasi kartą per metus ne vėliau kaip kovo 15 d. Bendruomenės Valdybai nutarus arba ¼ tarybos narių pasiūlius ir svarstytinus dalykus nurodžius, taryba šaukiama nepaprastosios sesijos.
68. Tarybos posėdžiui, kol išrenkamas tarybos prezidiumas, pirmininkauja vyriausiojo amžiaus narys, sekretoriauja — jauniausiasis. Tarybos prezidiumas renkamas vienai sesijai. Tarybos prezidiumą sudaro pirmininkas, vicepirmininkas.
69. Tarybos prezidiumas vadovauja tarybos sesijai, pasirašo tarybos posėdžių protokolus ir atlieka kitus šio statuto ar tarybos pavestus uždavinius.
apygardomis. Jokiu atvėju vienu sąrašu renkamų tarybos narių negali būti daugiau kaip devyni. (Taigi ir renkant
70. Tarybos posėdis įvyksta susirinkus absoliutinei daugumai tarybos narių.
71. Taryba sprendžia balsų dauguma. Balsams pasidalinus lygiomis — sprendimas neigiamas.
72. Taryba balsuoja viešai. Vienam tarybos nariui pareikalavus, balsuojama slaptai.

V. BENDRUOMENĖS VALDYBA

73. NN Lietuvių Bendruomenei atstovauti ir jos reikalams tvarkyti yra Bendruomenės Valdyba. Ji:
a. vykdo Bendruomenės Tarybos nutarimus;
b. prižiūri ir instruktuoja bendruomenės apylinkes;
c. rūpinasi švietimo ir kultūros reikalais;
d. rūpinasi lietuvybe ir lietuvių vardo orumu;
e. atstovauja lietuviams valdžios ir privatinėse įstaigose;
f. rūpinasi bendruomenės lėšomis ir organizuoja aukų vajus;
g. tvarko lietuvių kartoteką;
h. parengia ir pateikia tarybai tvirtinti savo sąmatą ir Kontrolės Komisijos patikrintą sąmatos vykdymo apyskaitą;
i. palaiko ryšius su kitomis tautomis;
k. vyko kitus šio statuto ar aukštesniųjų bendruomenės organų pavestus uždavinius.
74. Bendruomenės Valdybą sudaro pirmininkas, sekretorius ir iždininkas. Taryba gali nutarti ir kitą Bendruomenės Valdybos sudėtį.
75. Valdybos nariu gali būti kiekvienas pilnateisis bendruomenės lietuvis, ne jaunesnis kaip 21 metų.
76. Bendruomenės Valdyba renkama vieneriems metams.
77. Bendruomenės Valdybos nariui mirus ar dėl kitų priežasčių nustojus būti valdybos nariu, į jo vietą įeina per valdybos narių rinkimus daugiausia iš eilės balsų gavęs kandidatas.
78. Visus reikalus valdyba taria savo posėdžiuose balsų dauma. Valdybos posėdžių rašomi protokolai. Posėdžio pradžioje skaitomas ir tvirtinamas buvusio posėdžio protokolas. Patvirtintus protokolus pasirašo visi posėdy dalyvavę valdybos nariai. Kiekvienas posėdy dalyvavęs valdybos narys, nesutikdamas su kuriuo valdybos nutarimu, gali dėl jo pridėti prie protokolo savo atskirą motyvuotą nuomonę.
79. Valdybą posėdžio kviečia pirmininkas arba pirmininkui negalint vicepirmininkas. Dviem valdybos nariam raštu pasiūlius ir svarstytinus klausimus nurodžius, valdyba ne vėliau kaip per 7 dienas turi būti sukviesta posėdžio.
80. Pradėdamas valdybos posėdį pirmininkaująs praneša svarstysimus klausimus. Valdyba gali nutarti darbų eilę papildyti ar pakeisti.
81. Valdybos posėdžiuose balsuojama viešai. Vienam valdybos nariui pasiūlius, balsuojama slaptai.
82. Valdybos pirmininkas atstovauja valdybai ir vadovauja jos darbui. Valdybos sekretorius rašo valdybos posėdžių protokolus ir tvarko valdybos raštinę bei bendruomenės kartoteką. Valdybos iždininkas tvarko bendruomenės lėšas ir valdybos ūkio reikalus.
82. Bendruomenės Valdybos vardu raštus, įgaliojimus, sutartis pasirašo valdybos pirmininkas arba jo pavestas valdybos narys.
83. Bet kuriam valdybos nariui savo pareigų laikinai eiti negalint, valdyba tas pareigas paveda laikinai eiti kitam valdybos nariui.

VI. BENDRUOMENĖS GARBĖS TEISMAS

84. ...(pažymėt krašto vardą) lietuvių tarpusavio nesusipratimams spręsti ir kitiems šio statuto numatytiems uždaviniams yra Bendruomenės Garbės Teismas.
85. Tris garbės teismo teisėjus ir du teisėjų pavaduotojus renka Bendruomenės Taryba dvejiem metam. Teisėjai išsirenka teismo pirmininką.
86. Garbės Teismo teisėjui kurioje byloje dalyvauti negalint jį pavaduoja daugiau balsų gavęs pavaduotojas.
87. Tarpusavio nesusipratimus spręsdamas, Garbės Teismas gali:
a. įspėti,
b. papeikti,
c. atimti pilnateisiškumą.

VII. BENDRUOMENĖS KONTROLĖS KOMISIJA

88. Bendruomenės Valdybos ir kitų bendruomenės įstaigų kasai, ūkiui ir atsiskaitymui prižiūrėti bei tikrinti yra Bendruomenės Kontrolės Komisija. Ją sudaro trys Bendruomenės Tarybos vieneriems metams rinkti nariai. Taryba gali nutarti ir kitą Kontrolės Komisijos sudėtį.
89. Kontrolės Komisijos nariui mirus ar dėl kitų priežasčių nustojus būti komisijos nariu, į jo vietą įeina daugiausia iš eilės balsų gavęs kandidatas.
90. Faktinį tikrinimą Kontrolės Komisija gali pavesti atlikti ir vienam savo nariui arba kviestam ekspertui. Kiekvienam tikrinimui surašomas aktas, kurio išvadas nustato Kontrolės Komisija. Aktas su išvadomis ne vėliau kaip per 7 dienas įteikiamas Bendruomenės Valdybai. Akto ir išvadų nuorašas įteikiamas tikrintai įstaigai.

VIII. BENDRUOMENĖS LĖŠOS

91. Bendruomenės lėšas sudaro: a) tautinio solidarumo įnašai, b) aukos, palikimai, dovanos; c) atskiros įmokos apylinkės specialiems reikalams; d) kitos pajamos.
92. Kiekvienas lietuvis ne jaunesnis kaip 18 metų moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą. Bendruomenės Valdyba gali nustatyti rinkliavas už bendruomenės organų patarnavimus.
93. Bendruomenės Valdyba nustato: a) solidarumo įnašo mokėjimo tvarką, b) nuo įnašo mokėjimo atleidimo tvarką. c) įnašo nemokėjimo pasekmes. Ji taip pat nustato, kuri dalis plstr. pp"a", "b" ir "d" išvardintų lėšų tenka apylinkei, kuri apygardai (jei tokia bus) ir kuri kitiems organams.

TREMTINIAI REMIA BALF-ą

Atvykęs į Ameriką tremtinis uoliai prisideda prie savo tautiečių, likusių Vokietijoje, šelpimo. Daugelis jų remia BALF-o pastangas, dalyvaudami jo skyriuose. Amerikiečių lietuvių iki šiol varytas darbas susilaukia gerų talkininkų.

Štai BALF-as susilaukė iš mūsų tautietės Julijos Šušienės - Rajauskaitės auką $50. Ji pati su savo vyru yra pergyvenusi tremties vargus ir giliai atjaučia kitus, kurie negali išemigruoti.

Arba kitas pavyzdys. Tremtinys H. Idzelevičius, gyv. St. Mary-of-the Woods, Ind., nors turėdamas savų rūpesčių pakankamai, kaipo atvykęs iš tremties su šeima ir dviem mažais vaikučiais, tačiau žino gerai savo tautiečių daug didesnį vargą Vokietijoje. Jis šelpia kiek galėdamas jau nebe pirmą kartą. Prisiųsdamas auką BALF-ui jis rašo: "Siunčiu $5.00 auką, kurią prašau panaudoti negalintiems emigruoti lietuviams Vokietijoje".

BALF-o Centras, visų šelpiamųjų vardu, dėkoja aukotojams ir užtikrina, kad jų aukos bus panaudotos maisto siuntoms į Europą ligoniams ir vargstantiems lietuviams sušelpti. Daugiausia ir iš kitų tremtinių aukų. Tebūna nors ir kukli auka, bet kai ji bus gaunama iš visų tremtinių čia atvykusių, tai šalpos reikalai bus lengvai išsprendžiami. Kai mes patys viens kitą atjausime, tada ir iš kitų pagalbos susilauksime.

Vytis ir Erelis

Apysaka. Parašė Jonas Kmitas. Lietuvių Darbininkų Sąjungos leidinys, 1946 m., 576 pusl.

DARBININKAS,
366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

HEATING SYSTEMS — AUTOMATIC OIL BURNERS
SANITARY PLUMBING — WATER SUPPLY SYSTEMS
GEORGE G. ENGEL PLUMBING CO.
194 MARBLE ST.
ATHOL, MASS. Tel. 1000

IŠNUOMUOJAMI KAMBARIAI atskiri mebliuoti, gražioje vietoje Dorchesteryje. Skambinti kasdien telefonu TAlbot 5-7048 nuo 6 iki 10 val. vakare. (19-22-26)

PARSIDUODA 1949 Buick Super, dvejos durys, Sedanette, tamsiai žalias, naujos padangos, radio, šildytuvas, langų valytuvas, visoki pridėčkai, nauji užvalkalai, mažai įvažinėtas. Kaina prieinama.

Kreiptis bet kada: Jonas Petronis, 929 4th St. So. Boston. Telefonas 8-0036. Savininkas parduoda, nes išvyksta į karo tarnybą. (19-22)

Res. SO 8-3729 SO 8-4618
Lithuanian Furniture Co.

MOVERS — Insured and Bonded Local & Long Distance Moving
326 - 328 W. Broadway
So. Boston, Mass.

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SOuth Boston 8-0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
TEL. PA—7-1233-W

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejankos šaknis, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egypto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centralinės Amerikos, Mexicos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžias. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerkutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pokelį. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

NAMŲ SAVININKAMS

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisome stogus, gatarus ir kaminus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvyrutę arba telefonuokite: John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. RA 6-1177-J. So. Bostono ofisas, 409 Broadway, room 4 nuo 5-7 vakarais.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SOuth Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė—B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Stela Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Iždininkė — Ona Sizauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — M. Matejoškienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl.—Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Protokolų Rašt. — Kazys Rusteika 206 L St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

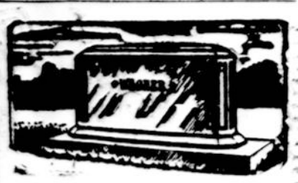
Monuments and Markers
Cemetery Lettering
NASHUA MONUMENT CO.
83 Kinsley St. Tel. 2155-W
Nashua, N. H.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SOuth Boston 8-2590
AVenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
SOuth Boston 8-3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITKUS
Funeral Home
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT
FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 3368

ZALETSKAS
Funeral Home
564 East Broadway
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

W. J. Chisholm
GRABORIUS
"Asmeniškas Patarnavimas"
331 Smith St.,
PROVIDENCE, R. I.
Telephone.
Ofiso: Dexter 1952
Namų: Pl. 6208

Tel. AV 2-4026
J. Repshis, M.D.
Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2—4 ir 6—8.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

BOSTONO ŽINIOS

Neužmirškime

ateinantį penktadienį, rugsėjo 22 d. 7:30 v. v. ateiti į salę po bažnyčia, kur bus paskaita ir meninė programa. Programą išpildys Šv. Petro parapijos pradžios mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojų seselių.

Ruošiasi kalėdoti

Šv. Petro parapijos kunigai pirmadienį 2 v. p.p., pradės metinį parapijiečių lankymą.

Kalbėsime rožančių

Nuo kito sekmadienio pradėsime ir visą spalio mėnesį kalbėsime rožančių. Per visas šv. Mišias Šv. Tėvo intencijomis. Už kalbėjimą rožančiaus galima gauti visuotinius ir dalinius atlaidus, atkalbant dalį rožančiaus bažnyčioje per šv. Mišias ar prie išstatyto Švenčiausio Sakramento.

Tėvas Bružikas, S. J.

pradės metines misijas moterims ir merginoms spalių 2 d. 7:30 v. v.

Veronika Ivanauskaitė,

slaugė, Adolfo ir Veronikos Ivanauskų, gyv. Dorchester, Mass., dukrelė, šiomis dienomis buvo pakviesta darbuotis Carney ligoninėje, So. Bostone. Daug jai padėjo Dr. Juozas Mikelionis.

Slaugė Veronika nuo pat jaunų dienų darbavosi Šv. Petro lietuvių par. su jaunimu. Ji ypač pasižymėjo Bostono Lietuvių Tautinių Šokių grupėje, vad. p. Onos Ivaškienės.

Kun. Kazio Mažučio

knygą "Didžiosios Grumtynės" galima gauti "Darbininko" administracijoje, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Bostono Am. skautininkų konferencija

Šeštadienį, rugsėjo 23 d., Jeffery, N. H., įvyks Boy Scouts of America Bostono Tarybos skautininkų konferencija, kurioje bus svarstomi Bostono Tarybos organizaciniai reikalai. Joje kartu su 2-jo So. Boston - Roxbury tunto tuntininku (District Commissioner) Albert Chamillard dalyvaus ir skautininkas dr. Vyt. Čepas.

Kas važiuoja į Kongresą?

Šią savaitę southbostoniečiai vyksta į Pittsburghą Federacijos Kongresan. Būtų gera jiems susitarti apie susisiekimo priemones ir išvykimo laiką. Kas mano šią savaitę vykti į Pittsburghą, praneškite "Darbininkui". Tuomet galėsime sudaryti grupę.

Mirė

š. m. rugs. 20 d. Pranciškus Jocas, pusmetį pasirgęs, Carney ligoninėje, 50 metų, gyv. 7 Loring St. Paėjo Kuršėnų parapijos. Amerikoje pragyveno 40 metų. Paliko moterį Uršulę (Bubolevičiūtę), sūnų, dukterį, brolių ir seserų. Pašarvotas pas laidotuvių direktorių Juozą Kasparą, 187 Dorchester St. Laidojamas iš šv. Petro parapijos bažnyčios rugs. 23 d., 9 v.r., Naujos Kalvarijos kapuose. Melskimės už mirusius!

Daugiau kunigų

Sekmadienį, rugsėjo 17 d. J. E. arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., kalbėdamas Šv. Botolpo Gildos susirinkime 200 berniukų, pareiškė, kad kasmet reikia įšventinti nuo 75 iki 100 naujų kunigų, kad galėtume paskolinti kitoms vyskupijoms, kur jų trūksta. Taip pat reikia kunigų ir ginkluotose pajėgose.

Piknikas pavyko

Sekmadienį, rugsėjo 17 d. Bostono Lietuvių Tautinių Šokių grupės piknikas Romuvos parke, Brocktone, pavyko. Buvo daug žmonių, ypač jaunimo. Onos Ivaškienės vadovybėje, tautinių šokių grupė išpildė gražią ir patriotinę programą.

Garnys aplankė Matjoškus

Pirm išskrisdamas į šiltuosius kraštus, garnys aplankė p.p. A. Matjoškus, gyv. Centre St., Dorchester, ir paliko jiems gražų sūnelį. Tai įvyko rugsėjo 16 d. Šv. Margaretos ligoninėje. Ligšiol jiedu augino dukrelę Rūtą ir sūnų Algimantą. Antanas nors Amerikoje gimęs, bet Vilniuje augęs ir įgudęs kovotojas prieš Lietuvos okupantus. P-nia Matjoškienė - Pilipaitė, Amerikoje gimusi ir augusi, bet dirbusi Kaune Amerikos konsulate ir, tik rusams okupavus Lietuvą, paskutiniu laivu grįžo Amerikon. **Rap.**

Vladas Jakštas,

valgomųjų produktų krautuvės, So. Bostone, savininkas atostogauja New Hampshire valstijoje. Sveikina visus ir linki geriausių sekmių.

100,000 žmonių

suvėlavo parvažiuoti į namus trečiadienio vakare, rugs. 20 d. sugedus elektros jungtukui. Tarp stotyse stovėjo 18 požeminių MTA traukinių per apie 3 valandas.

Kas laimėjo?

Tautinių Šokių Grupės gegužinėje, rugsėjo 17 d. Romuvos parke ilgakasių konteste pirmą dovaną laimėjo Gerda Budginaitė, 9 m. amžiaus; antra dovana teko Anglei Velickaitei, 10 m., o trečia — už gražiausius plaukus — gavo Vida Lušytė, 10 m. Jos dovana— tai Eglutės prenumerata visiems metams. Visos gyvena So. Bostone.

Teisėjų jury sudarė: Stasys Mockus, Elena Kačinskienė, pulk. Juozas Andrius ir Dr. Pranas Galinis.

Jauniausias svečias pasirodė esąs Edvardas Skliutas, gimęs kovo 31 d. 1950 m. ir dabar su savo tėveliais gyvenąs 108 Ames St., Brocktone. Seniausias dalyvis buvo Petras Milkus 87 metų, kilęs nuo Kretingos, gyv. 170 Fifth St., So. Bostone. Pasisakė esąs "žemaitis, katalikas". Jam įteikta lietuviškas kryžius. Susijaudinęs senukas pasakė: "Nors Lietuvos nebematysiu, tai bent galėsiu pasidžiaugti lietuvišku kryžiumi".

Skanumynų dėžę laimėjo Juozas Andrius, 16 Vinton St., So. Boston; meniška, lietuvišką kryžių laimėjo Zenonas Mereckis, 826 Montello St., Brockton. Įžangos pirma dovana teko Leonardui Matukui 49 Mendon St., Worcester, Mass.; antra — V. P. Nastarui, 372 Athens St., So. Boston ir trečia Dr. J. S. Ballaban, 392 Broadway, So. Boston, Mass. **Kom. Narys.**

Ave Marija Valanda

Sekmadienį, rugsėjo 24 d., 5:30 po pietų per WMEX radijo stotį — 1510 kilocycles bus transliuojama apie St. Margaret of Cortona. Bus supažindinama su ypatingu Dievo malonės veikimo atveju, kuri aukštos kilmės ir prabangaus gyvenimo moteriškę atvedė į pasižeminusios sesers luomą ir padarė didžia šventąja.

Pranešame,

kad klasikinio baleto studija, vadovaujama T. Babuškinaitės ir A. Liepino, ligšiol veikusi parapijos mokyklos salėje persikėlė į naujas patalpas 309 E Str., So. Boston (senojo Piliečių klubo namuose). Pamokos vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais 3 val. po pietų.

Nuo rugsėjo mėn. 1 dienos pradėtas naujas sezonas ir priimami nauji mokiniai įvairaus amžiaus.

Kas norėtų leisti savo vaikus mokytis klasikinio baleto, prašome kreiptis aukščiau nurodytu laiku į mūsų studiją arba telefonu TA 5-3175.

Mūsų tikslas, kaip galima greičiau išmokyti vaikus jų pačių jėgomis suruošti vaikams spektaklį.

Klasikinio baleto studijos vedėjai —

T. Babuškinaitė ir A. Liepinas

T. Babuškinaitė,

klasikinio baleto artistė, nuo š. m. rugsėjo 8 d. pakviesta į didžiausią Bostono baleto studiją Stanley Brown dėstyti klasikinio baleto pamokas.

PADĖKA

— Aš jaučiu ir žinau, kad jumyse Lietuva — amžinai bus gyva...

Nuoširdžiausiai dėkoju **Mrs. Tattan,** Bostono Emigracijos įstaigos valdininkei, Tremont St. 73, už parodytą motinišką meilę, didelį rūpestingumą ir nepaprastą nuoširdumą, padedant man gelbėti dvi lietuvaites - tremtines, Belgijoje patekusias į didelį vargą ir skurdą.

Taipgi didžiausią padėką reiškiu: **Mrs. & Mr. Venis,** 215 M St., So. Boston, Mass. už davimą garantijų ir sudarymą dokumentų toms lietuvaitėms į Ameriką atvažiuoti. **Mrs. & Mr. A. P. Likams,** 456 Broadway, So. Boston, Mass., pasižadėjusiems suteikti joms darbą ir globą!

Gelbėdami vargstančias tremtines - lietuvaites, Tamstos padarėte didelį krikščionišką darbą ir atlikote tautinę pareigą, todėl Tamstų vardai tebūnie aukso raidėmis įrašyti į lietuvių - tremtinių istorijos lapus. **P. Bliumas.**

Boston, 1950. IX. 15.

LIETUVIŲ LITERATŪROS VAKARAS BOSTONE!

Literatūros vakaras nėra eilinis kultūros įvykis, o tikra lietuvių kultūrinė šventė. Tai įrodė praeitais metais Liet. Kultūros Rėmėjų surengtas

Operos solistas Stasys Liepas

literatūros ir muzikos vakaras, kuriame buvo labai daug publikos ir visi buvome patenkinti. Turėjome progos iš arti pažinti žymiuosius iš tremties atvykusius lietuvių literatūros kūrėjus, rašytojus bei išgirsti jų kūrybos. Taip pat girdėjome įdomių lietuvių solistų dainų.

Šiais metais reikalai dar pagerėjo, nes Bostone arba netoli jo apsigyveno daugiau žymių mūsų menininkų. Tie patys L. Kultūros Rėmėjai, kurie ir praeitais metais surengė literatūros vakarą rengia jį ir šiemet ir jo pelną skiria lietuviškos mokyklos reikalams.

Literatūros vakaro programoje dalyvaus keturi žymieji mūsų rašytojai —

Jonas Aistis-Aleksandriškis

vienas žymiausių lietuvių poetų. Jis išaugo Nepriklausomoj

Rašytojas Antanas Gustaitis

Lietuvoj ir ten išleido keletą savo poezijos knygų, davusių pradžią naujam lietuvių poezijos laikotarpiui. Jis yra studijavęs Prancūzijoje ir ten įgijęs daktaro laipsnį. Negalėdamas dėl bolševikų okupacijos grįžti į tėvynę, 1946 m. atvyko su šeima Amerikon. Dabar čia yra profesorium T. marijonų Marianapolio kolegijoj, Thompson, Conn. J. Aistis yra L. Rašytojų Dr-jos pirmininkas.

Stasius Būdavas, žinomas lietuvių rašytojas, parašęs daug novelių ir romanų. St Būdavas atvykęs iš tremties buvo Nek. Pr. seserų Putnam Conn. vienuolyno kapelionu ir dabar gyvena Thompson Conn.

Antanas Gustaitis Bostono ir apylinkių visuomenei gerai pažįstamas su savo linksmais eilėraščiais jis praeitais metais dalyvavo literatūros vakare Bostone.

Stasys Santvaras Bostono visuomenei taip pat jau pažįstamas. Praeitais metais jis dalyvavo literatūros vakare vos tik atvykęs iš New Yorko. Dabar jau kuris laikas yra įsi-

Dramos aktorius Henrikas Kačinskas

kūręs Bostone ir aktyviai dalyvauja mūsų kultūriniame gyvenime.

Be šių keturių rašytojų programoje dalyvaus ir bostoniškiams taip pat jau gerai pažįstamas žinomasis aktorius **Henrikas Kačinskas.** Kaip paprastai, jis skaitys mirusių lietuvių rašytojų kūrinius.

Taip pat Bostone gyvena žymus mūsų dainininkas baritonas, Vilniaus operos solistas **Stasys Liepas.** Jis taip pat dalyvaus programoje. Jam akompanuos komp. **J. Kačinskas.**

Tat visi, tiek seniau čia gyveną, tiek naujai atvykusieji, susitiksime sekmadienį, rugsėjo 24 d. 3 val. p.p. Municipal Building salėje, So. Bostone. Vakaro rengėjai paprašys visus atvykusius paaukoti bent po $1.00 lietuviškos mokyklos reikalams.

Ligi pasimatymo!

K. Mockus.

Dabarties Pastabos

Žvirbliu išskrenda, jaučiu pargrįžta

▼ Jautį dabar retai kur mieste sutiksi, bet žvirblį rasi ant kiekvienos tvoros. Žiūrėk, tas pilkas paukštukas jau ir kraipo sau uodegą, nutūpęs ant kokio pagalio, palangės arba ant televizijos kryžainės. Kartą mano kaimynas ir taip suko aparato mygtuką ir kitaip, o "pikčeris" vis buvo murzinas. Pasirodė, visas žvirblių pulkas čiršką ant stogo, vaikėgaliai juos akmenimis laidė, pataikydami ir į televizijos laidus, o žmogus po stogu nervinosi ir pardavėją keikė. Girdi, pinigus tai paėmė, o aparatą prastą įbruko. Ir tas mano kaimynas svaidėsi žodžiais tokiais pilkais, kaip žvirbliai. Aš tada ir prisiminiau lietuvišką patarlę: "žodis žvirbliu išskrenda, bet jaučiu pargrįžta".

▼ Buvo kaip tik tas vakaras, kai radijas ir televizija apskelbė, kad gynybos sekretorius padėjo laišką ant stalo ir pasakė: "daugiau įsigijau priešų negu draugų". Vadinasi, pasitraukė nuo visų karinių planų ir Korėjos. Jam nusibodo tas čiršKimas iš visų pakampių, kad nei taip negerai nei kitaip. Vieną dalyką tiktai jis nutylėjo: kad jį apvertė nedidelis žvirblis, išskridęs iš didelio žmogaus lūpų. Ar nebuvo prasitarta, kad užjūrio kovotojai pasisavinę yra stalinišką taktiką? Paskui tas buvo apgailėta ir atšaukta, bet žvirbliu išskridęs žodis parlėkė jaučiu ir išvertė vieną sekretorių. Išvertė, žinoma, tą, ką tuo tarpu įstengė.

▼ Pavojingas yra daiktas tie "pilkieji žvirbliai" — už dantų neužkliuvę žodžiai. Menku daiktu, rodos, išeina, o dideliu grįžta. Ana, Steponas "išgirdo", kad Polikarpas automobilį pardavė. Marcelė "paaiškino", kad jis važinėti nemokėjo. Jeronimas jau "matė", kad jis žmogų suvažinėjo ir dėlto jam leidimą atėmė. Marijona, kažko supykusi ant Polikarpo, jį jau žmogžudžiu išvadino. Ir žinote, kas atsitiko? Polikarpas nuvažiavo į teismą savu automobiliu, o Marijona pėsčia nuėjo ir parsinešė jautį — 25 dolerių pabaudą. Bet tuo viskas nesibaigė. Marijona kibo į plaukus Jeronimui, o tas ėmė taršyti Marcelę. Ir taip tie geri kaimynai šiandien vienas pas kitą užeiti negali.

▼ "Optimum et pessimum est in homine lingua" sakydavo dar senieji romėnai. Iš tikrųjų, geriausias ir prasčiausias žmoguje daiktas yra liežuvis. Prastas jis gali būti betkada, o geras tik tuomet, kai ant jo užmezgamas mazgas. Jis labai reikalingas kiekvienam, kad mūsų sugyvenimas būtų šviesesnis ir nebečirkštų pakampiais žvirbliai, kurie jaučiais išvirsta. **S.**

★ Rugpiūčio gale įvykusios vokiečių evangelikų dienos ėjo šūkiu: gelbėkite žmogų — gelbėkite jo laisvę; gelbėkite jo tėviškę; gelbėkite jo šeimą; gelbėkite jo tikėjimą. Suvažiavime buvo nurodytas evangelikų bažnyčios nutolimas nuo gyvenimo. To vaisius: apie 90 procentų evangelikų tik iš vardo priklauso šiai bažnyčiai; šiaip jie gyvena šalia bažnyčios. Suvažiavimas ieškojo būdų, kuriais evangelikų bažnyčia galėtų rast ryšį su kasdieniu žmogaus gyvenimu ir žmogų vėl atgauti bažnyčiai.

★ Knygoje "Who's Who" rašoma, kad 55% dabartinių gamtos mokslininkų tiki Dievą. 1939 m. tikėję tik 11%.

George P. Emery

iš Cambridge iškėlė bylą New Haven ir Hartford geležinkelio bendrovei ir reikalauja $100,000 atlyginimo už sužeidimą.

■ **IRO vadovybė** Vakarų Vokietijoje nori laikyti tarptautines tremtinių stovyklas, tai yra tokias, kuriose gyventų mišrait įvairių tautybių tremtiniai. Vokiečiai nori tremtinius suskirstyti į stovyklas tautiniu pagrindu, kiek galima esamose sąlygose. Atrodo, kad vokiečių projektas yra realesnis ir tremtiniams priimtinesnis.

Ona Plukas, 30 m., darbininkė, 52 DPACC, B1. 62-628, Munster, Germany, British Zone. Jos duktė Regina 9 m. **Vera Kačinskas** 35 m. darbininkė, D. P. Camp Warner Kaserne, B1.B.I.9. Munchen, Germany, U. S. Zone. Jos motina Marijona Šilovas, 57 m., dukterys: Irena 12 m., Vida 9 m. ir sūnus Algimantas 6 m. **BALF Centras.**

MOTINA su suaugusiu sūnumi ieško kambarių pirmame ar antrame aukšte. Norėtų gauti 4 ar 5 kambarius. Atsišaukite: Ed. Baluszaitis, 633 E. 6th St., So. Boston 27, Mass. (22-26-29)

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. Nusišypsok! pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina $1.00.

Mažos rendos — Mažesnės kainos
Veltui pristatymas — Išsimokėjimui
Ateikite į krautuvę, kurioje garantuotas sutaupymas

J. CORONIS & SON FURNITURE CO.

168 W. Pearl St., Nashua, N. H. Tel. 4008

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

Nuo 11 iki 12 val. vidudienio.

WESX — 1230 kilocycles, Salem, Mass.

Šeštadienį, rugsėjo 23 d., 11 valandą rytą, Lietuvių Radio Valandos programa. Iš WESX radio stoties — 1280 kilocycles, Salem, Mass. bus transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus šiuo adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR
366 West Broadway South Boston 27, Mass.
Telephonai: SOuth Boston 8-6606 arba NOrwood 7-1449

NEPAPRASTAS LDS SEIMAS

Nepaprastas Amerikos Lietuvių Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos seimas šaukiamas rugsėjo mėn. 23 d., šeštadienį. Seimas bus pradėtas šv. Mišiomis ir pamokslu Šv. Petro parapijos bažnyčioje, So. Bostone. Po pamaldų bus posėdžiai bažnyčios salėje, W. Fifth Street.

Kiekviena LDS kuopa, turinti nors ir 5 narius, siunčia į seimą vieną atstovą, jei nėra daugiau dešimties narių, arba po vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių, jei yra daugiau; likutį virš dešimties narių laikyti pilna dešimtimi. Apskritys siunčia po du atstovus. Atstovų įgaliojimus turi pasirašyti kuopų bei apskričių valdybos (dvasios vadas, pirmininkas ir sekretorius).

LDS kuopas ir apskričius prašome tuojau sušaukti nepaprastus susirinkimus ir išrinkti atstovus. Atstovų įgaliojimus prieš seimą siųskite Centro Valdybai, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

LDS Centro Valdyba
Kun. P. M. Juras, pirmininkas
Antanas F. Kneižys, sekretorius.

Remkite tuos profesijonalus ir biznierius, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".